

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΕ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά τη Α΄ Τακτική Σύνοδο της ΙΕ΄ Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών συνεστήθη με την υπ΄ αριθμ. 9365/6664, από 23 Ιουλίου 2012, απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από τριάντα (30) Μέλη και αποτελέστηκε από τους Βουλευτές, κ. κ. Ιωάννη Ανδριανό, Ελευθέριο Αυγενάκη, Κυριάκος Βιρβιδάκης, Παύλο Βογιατζή, Ιωάννη Καράμπελα, Ιωάννη Κεφαλογιάννη, Κωνσταντίνο Κλεισιώτη, Κωνσταντίνο Κοντογεώργο, Γεώργιο Κοντογιάννη, Αργύρη Ντινόπουλο, Δημήτριο Σαμπαζιώτη, Ασημίνα Σκόνδρα, Γεώργιο Στύλιο, Δημήτριο Γάκη, Κωνσταντίνο Ζαχαριά, Χρήστο Καραγιαννίδη, Μιχαήλ Κριτσωτάκη, Χρήστο Μαντά, Στέφανο Σαμοΐλη, Νικόλαο Συρμαλένιο, Παρασκευά (Πάρι) Κουκουλόπουλο, Γεώργιο Ντόλιο, Παναγιώτη Ρήγα, Τσαμπίκα (Μίκα) Ιατρίδη, Παύλο Χαϊκάλη, Παναγιώτη Ηλιόπουλο, Κωνσταντίνο Μπαρμπαρούση, Δημήτριο Αναγνωστάκη, Θωμά Ψύρρα και Νικόλαο Καραθανασόπουλο.

Τον Βουλευτή, κ. Κωνσταντίνο Ζαχαριά, ο οποίος μετείχε στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικατέστησε ο Βουλευτής, κ. Αθανάσιος Πετράκος, σύμφωνα με την υπ΄ αριθμ. 9947/7089 από 31 Ιουλίου 2012 απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 6 Σεπτεμβρίου 2012, ο κ. Δημήτριος Σαμπαζιώτης. Το αξίωμα του Α΄ Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Μιχαήλ Κριτσωτάκης, του Β΄ Αντιπροέδρου ο κ. Γεώργιος Ντόλιος και του Γραμματέα ο κ. Παύλος Χαϊκάλης.

Ο Βουλευτής, κ. Κυριάκος Βιρβιδάκης, ο οποίος ανέλαβε υπουργικό αξίωμα, αντικαταστάθηκε από τον Βουλευτή, κ. Λάζαρο Τσαβδαρίδη, σύμφωνα με την υπ΄ αριθμ. 2799/2048, από 26 Φεβρουαρίου 2013, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Επίσης, ο Βουλευτής, κ. Ιωάννης Ανδριανός, που περιλαμβάνετο στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, κατέλαβε υπουργικό αξίωμα, μετά τον ανασχηματισμό της 25ης Ιουνίου 2013.

Αντικείμενο της Επιτροπής Περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α του Κανονισμού της Βουλής, είναι «η παρακολούθηση και ενημέρωση της Βουλής για τη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων της Πολιτείας και ιδίως για ζητήματα σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Επιτροπή μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις της εκπροσώπους της Κυβέρνησης και των περιφερειών ή της τοπικής αυτοδιοίκησης και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο θεωρεί χρήσιμο για το έργο της».

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών πραγματοποίησε δέκα πέντε (15) συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας τριάντα πέντε (35) ωρών, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, Περιφερειάρχες και Δήμαρχοι, καθώς και Δημόσιοι Λειτουργοί, όπως εμφανίζεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2012

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2012

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

3. Συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου 2012

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, σχετικά με το «Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την περίοδο 2014-2020».

4. Συνεδρίαση της 28ης Νοεμβρίου 2012

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

1. Η κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδος E-65.
2. Η αναβάθμιση του αεροδρομίου της Νέας Αγχιάλου.
3. Η ηλεκτροκίνηση της γραμμής του Ο.Σ.Ε. Βόλου – Λάρισας.
4. Αξιοποίηση της σημαντικής ακίνητης περιουσίας του Ο.Σ.Ε. στην Κεντρική Ελλάδα (Πρόγραμμα Jessica).

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε. (Ο.Σ.Ε. Α.Ε.), κ. Παναγιώτης Θεοφανόπουλος, ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας ΕΡΓΑ Ο.Σ.Ε. Α.Ε. (ΕΡΓΟ.Σ.Ε.), κ. Ιωάννης Πετρόπουλος, ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας ΓΑΙΑΟ.Σ.Ε. Α.Ε., κ. Νικόλαος Ιωαννίδης, η Διοικητής της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κυρία Φώφη Παπαδημητροπούλου, ο Περιφερειάρχης Θεσσαλίας, κ. Κωνσταντίνος Αγοραστός, καθώς και οι Δήμαρχοι Λάρισας, κ. Κωνσταντίνος Τζανακούλης, Βόλου, κ. Πέτρος Σκοτινιώτης, Καρδίτσας, κ. Κωνσταντίνος Παπαλός και στη θέση του Δημάρχου Τρικκαίων, κ. Χρήστου Λάππα, ο Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Τρικκαίων, κ. Απόστολος Κολόντζος.

5. Συνεδρίαση της 11ης Δεκεμβρίου 2012

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων, κ. Κωστή Χατζηδάκη, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 5 του Κ.τ.Β., για θέματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.).

(Κοινή Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιφερειών με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου).

6. Συνεδρίαση της 19ης Φεβρουαρίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Αναπτυξιακά έργα Περιφέρειας Πελοποννήσου - Πορεία Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.).

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υφυπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κ. Κυριάκος Βιρβιδάκης, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών, κ. Ιωάννης Ιωαννίδης, ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και Ε.Σ.Π.Α. του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κ. Γεώργιος Γιαννούσης, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου, κ. Πέτρος Τατούλης, καθώς και ο Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, κ. Απόστολος Παπαφωτίου, ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, κ. Εμμανουήλ Αγγελάκας, καθώς και ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.) Πελοποννήσου και Δήμαρχος Καλαμάτας, κ. Παναγιώτης Νίκας.

7. Συνεδρίαση της 20ής Φεβρουαρίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση για την πορεία του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.).

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και Ε.Σ.Π.Α. του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κ. Γεώργιος Γιαννούσης.

8. Συνεδρίαση της 21ης Μαρτίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για την πορεία του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας «Αλέξανδρος Μπαλατατζής» και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας της Περιφέρειας Ηπείρου.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Ειδικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Αθανάσιος Θεοχαρόπουλος, ο Περιφερειάρχης Ηπείρου, κ. Αλέξανδρος Καχριμάνης, ο Αντιπεριφερειάρχης Άρτας, κ. Βασίλειος Ψαθάς, ο Αντιπεριφερειάρχης Πρεβέζης, κ. Ευστράτιος Ιωάννου, καθώς και ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.) Ηπείρου και Δήμαρχος Αρταίων, κ. Ιωάννης Παπαλέξης.

9. Συνεδρίαση της 27ης Μαρτίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για την απορροφητικότητα και την αναθεώρηση επιχειρησιακών προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υφυπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κ. Κυριάκος Βιρβιδάκης, καθώς και ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και Ε.Σ.Π.Α. του Υπουργείου, κ. Γεώργιος Γιαννούσης, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας, κ. Απόστολος Κατσιφάρας, η Διευθύντρια της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, κυρία Άλκηστις Σταθοπούλου, ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, κ. Εμμανουήλ Αγγελάκας και ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.) Δυτικής Ελλάδας και Δήμαρχος Αγρινίου, κ. Παύλος Μοσχολιός.

10. Συνεδρίαση της 18ης Απριλίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για την πορεία του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) και των μεγάλων οδικών έργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας, κ. Κλέαρχος Περγαντάς, η Γενική Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, κυρία Καλλιόπη Γερακούδη, ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.) Στερεάς Ελλάδας, Δήμαρχος Μώλου – Αγίου Κωνσταντίνου, κ. Ευάγγελος Τετριμίδας, ο κ. Διονύσιος Μακρής, Γενικός Διευθυντής Συγκοινωνιακών Έργων και ο κ. Μανώλης Παπαδόπουλος, Προϊστάμενος στη Διεύθυνση Μελετών Έργων Οδοποιίας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Ανάπτυξης.

11. Συνεδρίαση της 24ης Απριλίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για την πορεία του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) και των μεγάλων οδικών έργων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Περιφερειάρχης Κεντρικής Μακεδονίας, κ. Απόστολος Τζιτζικώστας, ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κεντρικής Μακεδονίας, κ. Αθανάσιος Καρούντζος και ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.) Κεντρικής Μακεδονίας και Δήμαρχος Νεάπολης - Συκεών, κ. Σίμος Δανιηλίδης.

12. Συνεδρίαση της 29ης Μαΐου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής και ορισμός Εισηγητών, κατά θέματα

13. Συνεδρίαση της 13ης Ιουνίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ομιλία του Επιτρόπου κ. Johannes Hahn, αρμόδιου για την Περιφερειακή Πολιτική, με θέμα: «Προγραμματισμός των Ευρωπαϊκών Ταμείων 2014-2020: Προκλήσεις για την Ελλάδα».

(Κοινή Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιφερειών με την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος και την Ειδική Διαρκή Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων).

14. Συνεδρίαση της 19ης Ιουνίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των Εισηγήσεων, που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση της Επιτροπής.

15. Συνεδρίαση της 3ης Ιουλίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των Εισηγήσεων, που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση της Επιτροπής και έγκριση της Έκθεσης.

III. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

A. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΕΙΚΟΝΑ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΚΟΣ

A. Εισαγωγή

Το Ε.Σ.Π.Α. αποτελεί ένα σημαντικό αναπτυξιακό εργαλείο. Η μεγίστη δυνατή απορρόφηση και, κυρίως, αξιοποίησή του μπορεί να δώσει ώθηση στις Περιφέρειες και να αλλάξει την εικόνα τους, δημιουργώντας υποδομές και προϋποθέσεις για την προσέλκυση επενδύσεων, ώστε να βαδίσουν στον δρόμο της ανάπτυξης.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου, σύμφωνα με τον σχετικό πίνακα, που δημοσίευσε η ιστοσελίδα aftodioikisi.gr και αφορούσε στην απορροφητικότητα έως και το 2013, καταλαμβάνει σήμερα την προτελευταία θέση, μεταξύ των Περιφερειών της χώρας ως προς την απορρόφηση των κονδυλίων του Ε.Σ.Π.Α. Ένα χρόνο πριν λήξει τυπικά η χρηματοδοτική περίοδος 2007-2013 η Περιφέρεια Πελοποννήσου παρουσίαζε συμβασιοποιήσεις 66,4% (241,4 από 363,4 εκατ. ευρώ) και πληρωμές 36,2% (131,5 εκατ. ευρώ). Το γεγονός ότι η Πελοπόννησος βρίσκεται σταθερά τα τελευταία χρόνια στις τελευταίες θέσεις της απορροφητικότητας, δημιουργεί ανησυχίες για ένα μόνιμο πρόβλημα, η αντιμετώπιση του οποίου χρειάζεται αποτελεσματικές παρεμβάσεις και αλλαγές για τη βελτίωση της απορροφητικότητας, τη μέγιστη και βέλτιστη αξιοποίηση των κονδυλίων και την επιλογή των πιο αποτελεσματικών δράσεων.

B. Περιγραφή Προβλημάτων

1. Η μη έγκαιρη βελτίωση των δομικών προβλημάτων, που έχει ο σχεδιασμός του Ε.Σ.Π.Α., καθώς και η μη έγκαιρη επίλυση των γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Σ' αυτή την κατεύθυνση, οι τελευταίες παρεμβάσεις για τη βελτίωση της απορροφητικότητας θα πρέπει, ταυτόχρονα με την επίσπευση των διαδικασιών, να διασφαλίζουν και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.

2. Το Ε.Σ.Π.Α., το οποίο είχε σχεδιαστεί το 2005 - 2006 υπό τελείως διαφορετικές ευνοϊκότερες συνθήκες, δεν επανασχεδιάστηκε εγκαίρως μετά την είσοδο της χώρας σε ύφεση και το μνημόνιο του 2010. Από τότε μεσολάβησε ένας «οικονομικός αιώνας». Με δεδομένο ότι στον αρχικό σχεδιασμό δεν είχαν προβλεφθεί εξαρχής εναλλακτικά σχέδια, σε περίπτωση αλλαγής των εξωγενών συνθηκών ή χρονικά ορόσημα, όπου θα νοείτο αξιολόγηση αποτελεσματικότητας, ώστε, σε περίπτωση που η χώρα ήταν εκτός στόχων, να γίνεται επανασχεδιασμός ή να τίθενται σε εφαρμογή εναλλακτικά πλάνα, επιβαλλόταν να υπάρξουν ενέργειες της κυβέρνησης της περιόδου μετά το 2009.

Γ. Προτάσεις για τη βελτίωση της απορροφητικότητας

- Άμεση ενίσχυση των κρατικών και αυτοδιοικητικών υπηρεσιών με το απαραίτητο προσωπικό. Η σημερινή υποστελέχωση αποτελεί τροχοπέδη για την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και την ένταξη έργων. Οι Περιφερειακοί Δήμοι, αδυνατούν λόγω έλλειψης προσωπικού να ωριμάσουν μελέτες και να διεκδικήσουν έργα.

- Δημιουργία κατάλληλου χρηματοδοτικού εργαλείου. Έργα ευθύνης των Περιφερειών, ιδιαίτερα μέσα από το Ε.Σ.Π.Α., αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε παύση, καθώς οι εργοληπτικές εταιρείες δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν, ώστε να τα υλοποιήσουν. Επίσης, θα πρέπει να βελτιωθεί ο τρόπος που διασφαλίζεται ότι μια εταιρεία που αναλαμβάνει ένα έργο θα μπορεί να το χρηματοδοτήσει.

- Αντιμετώπιση των υπερδεσμεύσεων, οι οποίες στην Περιφέρεια Πελοποννήσου φτάνουν το 236% καταδεικνύοντας έλλειψη στόχευσης. Ίδρυση και λειτουργία μηχανισμού επιλογής, με πιο αντικειμενικά κριτήρια των έργων, ώστε να εντάσσονται έργα ώριμα προς υλοποίηση, και παράλληλα, εφόσον ένα έργο ενταχθεί, να ενισχύεται ο φορέας που θα το υλοποιήσει. Για να είναι τα έργα αποτελεσματικά θα πρέπει να είναι στοχευόμενα σε ένα συνολικό πλάνο, ώστε να επιτυγχάνονται συνέργειες.

- Επαναξιολόγηση των ενταγμένων έργων, που δεν έχουν σήμερα προοπτική ολοκλήρωσης. Στη θέση των έργων που θα απενταχθούν, να ενταχθούν στο προσεχές δεκάμηνο νέα έργα, με κριτήριο πέρα από την ωριμότητα, τη σχέση κόστους- οφέλους για την κοινωνία και την εθνική οικονομία. **Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στο επαρχιακό οδικό δίκτυο της Περιφέρειας.**

- Κατάργηση της τεράστιας πολυνομίας. Ο Καλλικράτης, δεν διαχώρισε τις αρμοδιότητες, αλλά τις περιέπλεξε.

- Λύση στο πρόβλημα του «δειλού και άτολμου» κρατικού υπαλλήλου, που δημιουργήθηκε μετά τη διάταξη, σύμφωνα με την οποία αν ένας κρατικός υπάλληλος κατηγορηθεί για πειθαρχικό παράπτωμα και πάει στο υπηρεσιακό συμβούλιο, αυτομάτως τίθεται σε αργία. Χρειάζεται νομικό πλαίσιο, που θα διασφαλίζει πως και ο υπάλληλος θα μπορεί να εργάζεται χωρίς τη δαμόκλειο σπάθη της άδικης τιμωρίας, και θα ελέγχεται αποτελεσματικά στην επιτέλεση του καθήκοντός του.

- Αυστηρή τήρηση της νομοθεσίας στις επιλογές των αναδόχων, ώστε να αποφεύγεται η συχνότατη προσφυγή για ενστάσεις στο Σ.τ.Ε., γεγονός, που έχει σαν αποτέλεσμα τη μεγάλη καθυστέρηση δημοπράτησης.

- Αυστηρός έλεγχος στις εκπώσεις κατά τις συμβασιοποιήσεις και εποπτεία ώστε να διασφαλίζεται η νομιμότητα, η χρηστή διαχείριση των δημόσιων πόρων και η υλοποίηση του έργου.

Δ. Σημαντικά έργα ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου

- Η Ολυμπία Οδός, της οποίας την τάχιση ολοκλήρωση σε όλο το φυσικό της αντικείμενο μέχρι την Τσακώνα ζητά η Επιτροπή Περιφερειών, ώστε να παίξει τον ρόλο της ως βασικό έργο ανάπτυξης ολόκληρης της Πελοποννήσου. Δεν μπορεί να γίνει δεκτή καμία πρόταση περικοπής του φυσικού αντικείμενου του έργου.

- Το μεγαλύτερο πρόβλημα της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι η κατάσταση με τη διαχείριση των στερεών απόβλητων και η σχεδιαζόμενη αντιμετώπισή τους. Η κατάσταση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, ως προς το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων, είναι δραματική. Οι ευθύνες είναι διαχρονικές και κατανέμονται σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης και της αυτοδιοίκησης. Επιβάλλεται άμεσα να υπάρξει εθνική πολιτική, συμβατή με τις τελευταίες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η ανάληψη της ευθύνης της διαχείρισης των απορριμμάτων από την αιρετή περιφέρεια δεν έχει αποδώσει κανένα αποτέλεσμα, έχει οξύνει τα προβλήματα, κυρίως, λόγω της μη συνεργασίας με τους δήμους, αλλά και την αποκεντρωμένη διοίκηση.

- Η ολοκλήρωση του Αυτοκινητόδρομου Κόρινθος – Τρίπολη - Καλαμάτα, η ολοκλήρωση μέσα στο 2013 του Κλάδου Λεύκτρων - Σπάρτη, η ολοκλήρωση του Περιμετρικού Δακτυλίου Καλαμάτας και ο Νοτιοανατολικός Άξονας Πελοποννήσου Εκκλησιαστικό - Δερβενάκια έως Γεράκι Λακωνίας.

- Απαιτείται να ενταχθούν στο Ε.Σ.Π.Α.:

- α) Τα έργα βελτίωσης και αναβάθμισης των αεροδρομίων και των λιμανιών.

- β) Τα αναγκαία αρδευτικά έργα, για την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας.

- γ) Τα έργα αποχέτευσης και οι βιολογικοί καθαρισμοί, με προτεραιότητα στους παραθαλάσσιους οικισμούς, πόλεις.

- Επίσης, κατά προτεραιότητα στο Ε.Σ.Π.Α. θα πρέπει να εντάσσονται και έργα, που έχουν να κάνουν με την ύδρευση και αλλαγές σε δίκτυα, που είναι ακόμα με αμίαντο.

- Τα έργα αναβάθμισης και βελτίωσης των Νοσοκομείων και Κέντρων Υγείας.

- Απαραίτητη προϋπόθεση για τον αναπτυξιακό σχεδιασμό είναι η έγκριση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ. και Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτών Πόλεων (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) στους δήμους της Περιφέρειας.

- Σημαντική αναπτυξιακή ώθηση θα δώσει η ένταξη στο Ε.Σ.Π.Α. των έργων οδικής πρόσβασης, συντήρησης, αναστήλωσης, διαμόρφωσης και αξιοποίησης των πάμπολλων ιστορικών, πολιτιστικών και φυσικών μνημείων της Περιφέρειας.

- Στην κατεύθυνση της προστασίας της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής και της αξιοποίησης των αναπτυξιακών δυνατοτήτων εντάσσεται και η ένταξη των έργων

συντήρησης και αξιοποίησης των διατηρητέων κτηρίων, ιδιαίτερα σ' αυτή τη συγκυρία, όπου οι ιδιοκτήτες δεν διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους.

- Ειδική μέριμνα πρέπει να δοθεί στην ένταξη δράσεων για την προβολή του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας, καθώς και για την ανάπτυξη και την ανακαίνιση μικρών και μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων ή καταλυμάτων.

- Υπερεπείγον θέμα είναι η ουσιαστική ρύθμιση των πυρόπληκτων δανείων, με μετατροπή τους σε μακροπρόθεσμα, μείωση των επιτοκίων και περίοδο χάριτος.

- Μέτρα και πολιτικές για τη στήριξη της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας.

Συμπληρωματικές προτάσεις του κ. Αθανασίου Πετράκου

1) Στο «Β. Περιγραφή Προβλημάτων» να συμπληρωθεί το εξής:

Τα αίτια για τις τόσο κακές επιδόσεις στην απορροφητικότητα του Ε.Σ.Π.Α. της Περιφέρειας Πελοποννήσου εντοπίζονται, εκτός των άλλων και:

Στην ηγεσία της Περιφέρειας Πελοποννήσου, η οποία αντί να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη βελτίωση της απορροφητικότητας, τη μέγιστη αξιοποίηση των κονδυλίων και στην επιλογή των πιο αποτελεσματικών δράσεων:

α. Δεν αντιμετωπίζει τα προβλήματα.

β. Ακολουθεί λάθος πολιτικές, που δεν συνάδουν με τις Ευρωπαϊκές Πολιτικές, άρα και το Ε.Σ.Π.Α..

γ. Προωθεί σχέδια, όπως τη δημιουργία Ειδικών Οικονομικών Ζωνών (Ε.Ο.Ζ.), που ακολουθούν αναπτυσσόμενες χώρες της Ασίας και, από την Ευρώπη, η Πολωνία και η Βουλγαρία.

δ. Προωθεί «φαραωνικά» σχέδια για ανάπτυξη ΒΑΠΕ, που η προσφερόμενη απασχόληση και η προστιθέμενη αξία είναι μικρές και η περιβαλλοντική επιβάρυνση σημαντική και άχρηστη, με δεδομένη τη χωρητικότητα του δικτύου της Πελοποννήσου, το οποίο και μετά την αναβάθμισή του, που βρίσκεται σε εξέλιξη, δεν θα μπορεί να αντέξει πάνω 2.100 MW.

ε. Προωθεί σχέδια, όπως Περιφερειακό Ταμείο Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, ώστε να υποκαταστήσει τις τράπεζες, χωρίς βέβαια να έχει την απαραίτητη τεχνογνωσία ή να δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για να την αποκτήσει.

στ. Κυρίως δεν ακολουθεί σωστή πολιτική στην ένταξη έργων στο Ε.Σ.Π.Α. και δεν συνεργάζεται όσο πρέπει με τους Δήμους. Κατά βάση, τα κριτήρια ένταξης στο Ε.Σ.Π.Α. δεν είναι η σκοπιμότητα και η ωριμότητα των υπό ένταξη έργων.

2) Στο «Γ. Προτάσεις για βελτίωση της απορροφητικότητας» να συμπληρωθούν τα εξής:

α) Απαιτείται δημιουργία Ειδικού Χρηματοδοτικού Εργαλείου, δηλαδή, μιας δημόσιας επενδυτικής τράπεζας, διότι το Ε.Σ.Π.Α., είχε σχεδιαστεί κάτω από άλλες συνθήκες, στηριζόμενο, κατά βάση, στις τράπεζες. Οι τράπεζες δεν χρηματοδοτούν την πραγματική οικονομία τώρα, αλλά και οι ανάδοχοι των έργων έχουν πρόβλημα.

β) Απαιτείται ο προγραμματισμός των έργων να είναι δημοκρατικός, δηλαδή, η αξιολόγηση και η ένταξη έργων, πρέπει να γίνεται με την ισότιμη συμμετοχή και Δήμων και της Περιφέρειας. Δεν πρέπει ο Περιφερειάρχης να έχει την απόλυτη εξουσία και την αρμοδιότητα για την ένταξη των έργων.

Β. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2014-2020
ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ - ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ

Είναι ιδιαίτερη τιμή για εμάς να αποτελούμε μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιφερειών στην πρώτη μας κοινοβουλευτική θητεία και ενώ έχουμε διατελέσει Περιφερειακοί Σύμβουλοι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Ο ρόλος της συγκεκριμένης Επιτροπής είναι πολύ σημαντικός, αφού μέσα από γόνιμες συζητήσεις και ανταλλαγές απόψεων μπορούν και αναδεικνύονται θέματα, που απασχολούν τον τόσο νευραλγικό χώρο της ελληνικής περιφέρειας.

Το σημαντικότερο είναι ότι λόγω του αντικείμενου που πραγματεύεται η Επιτροπή, υπάρχει από το σύνολο των μελών της, η διάθεση να αφήσουν στην άκρη μικροπολιτικές διενέξεις και κομματικές αντιθέσεις και να δουλέψουν για το κοινό καλό. Γιατί δεν πρέπει να λησμονούμε πως η περιφερειακή ανάπτυξη είναι υπόθεση υπεράνω χρωμάτων.

Ο σχεδιασμός κατανομής πόρων για την Ε΄ Προγραμματική Περίοδο Χρηματοδότησης από Κοινοτικούς Πόρους, οφείλει να βρίσκεται στο επίκεντρο των συζητήσεων αυτής της Επιτροπής, που σκοπό έχει να υποδείξει τον βέλτιστο τρόπο, για την επίτευξη στόχων, που θα συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Φτάνοντας στο τέλος της περιόδου 2007-2013, οφείλουμε να αντιληφθούμε ότι πλέον βρισκόμαστε σε ένα εντελώς διαφορετικό οικονομικό περιβάλλον από αυτό της προηγούμενης περιόδου. Η χώρα μας, ύστερα από 5 συνεχή χρόνια ύφεσης, έχει απολέσει την ικανότητα να συγχρηματοδοτεί έργα υποδομών και εθνικής ανάγκης και η όποια χρηματοδότηση, μπορεί, πλέον, να βρεθεί μόνο από κοινοτικούς πόρους.

Είναι προφανές ότι και ο σχεδιασμός της προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013 είχε προχωρήσει με τα δεδομένα και τα κριτήρια που υπήρχαν πριν εισέλθουμε στην υφεσιακή περίοδο. Με αυτό το σκεπτικό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε σε αναθεώρηση του προγράμματος πέρυσι το φθινόπωρο, προκειμένου ν' αντιμετωπιστεί η χαμηλή απορρόφησή του, αλλά και οι γενικότερες αρνητικές επιπτώσεις που έφερε η κρίση στη χώρα. Εξάλλου, η ίδια η φύση του προγράμματος αυτό ακριβώς εξυπηρετεί. Τη χρηματοδότηση έργων, υποδομών, καινοτομιών, που καταπολεμούν τα υφεσιακά περιβάλλοντα και οδηγούν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Πρέπει, βέβαια, να σημειωθεί πως υπάρχει μια ήδη διαμορφωμένη κατάσταση για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, άρα και μικρό περιθώριο αλλαγών πάνω στους βασικούς στόχους του υπάρχοντος στρατηγικού σχεδιασμού.

Παράλληλα, οι Περιφέρειες και, κατ' επέκταση, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, μετά την εφαρμογή του Καλλικράτη, που προκάλεσε μια μεγάλη αυτοδιοικητική αναδιάρθρωση, έχουν επιφορτιστεί με τον ρόλο της περιφερειακής ανάπτυξης και σύγκλισης, με στόχο την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Αρωγός σε αυτήν την προσπάθεια θα πρέπει να

είναι το κεντρικό κράτος, το οποίο, όμως, συνεχίζει να διέπεται από γραφειοκρατικές αντιλήψεις και ο στόχος της ακόμα μεγαλύτερης απορροφητικότητας των προγραμμάτων γίνεται κενό γράμμα.

Γιατί μπορεί η προσπάθεια για δημοσιονομική προσαρμογή να επηρεάζει την οικονομία της χώρας τα τελευταία χρόνια, αλλά η γραφειοκρατία είναι αυτή που ταλαιπωρεί τους επιχειρηματίες και καταστέλλει τις αναπτυξιακές προοπτικές της Ελλάδας εδώ και δεκαετίες. Αν θελήσουμε να δούμε το πρόβλημα συνολικά διαπιστώνουμε ότι τελικά όλες αυτές οι χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες έχουν μεγάλο μερίδιο ευθύνης στην πορεία της χώρας και το κόστος τους είναι από τους βασικούς λόγους, που οδήγησαν στην ανάγκη δημοσιονομικής προσαρμογής.

Το θετικό είναι πως, ήδη, έχει προχωρήσει η απλούστευση των διαδικασιών του Ε.Σ.Π.Α. μέσω διάφορων δράσεων, όπως ο περιορισμός των υπογραφών που απαιτούνται για ένταξη στα προγράμματα, προγράμματα για την κάλυψη εγγυητικών επιστολών ελληνικών τραπεζών σε μεγάλη κλίμακα, σύστημα ηλεκτρονικών συμβάσεων για τις κρατικές προμήθειες, αλλαγή του θεσμού του υπόλογου, μέτρα για την επανεκκίνηση μεγάλων έργων κ.λπ..

Το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο του Ε.Σ.Π.Α., που αφορά άμεσα την περιφερειακή ανάπτυξη είναι το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π.).

Η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας ευτύχησε να διατηρεί τα πρωτεία σε Πανελλαδικό επίπεδο, σχετικά με την απορροφητικότητα του τρέχοντος προγράμματος χρηματοδότησης, σε επίπεδο της τάξης του 73%, με κύριους άξονες, τη σωστή διαχείριση, αλλά και τη βαθιά γνώση χειρισμού κοινοτικών προγραμμάτων.

Αποτέλεσμα αυτής της διαχείρισης είναι η πραγματοποίηση έργων μεταφορών, περιβάλλοντος, αστικής ανάπτυξης, πολιτισμού, τουρισμού και κοινωνικών υποδομών, που συνέβαλαν τα μέγιστα, ώστε να υπάρξει μια ισόρροπη ανάπτυξη σε ολόκληρη την περιφέρεια και διοχέτευσε ικανά ποσά στις τοπικές οικονομίες, που, με τη σειρά τους, δημιούργησαν θέσεις εργασίας, αναθερμαίνοντας την οικονομία.

Στη σημερινή πραγματικότητα, όπου οι εθνικοί πόροι χρηματοδότησης είτε καθυστερούν είτε απουσιάζουν πλήρως, γίνεται αντιληπτό ότι ο ρόλος που έχουν αναλάβει οι αιρετές περιφέρειες για σχεδιασμό και ανάπτυξη των προγραμμάτων χρηματοδότησης λαμβάνει εξέχουσα σημασία, καθώς η αναπτυξιακή κατεύθυνση της κάθε περιφέρειας θα εξαρτηθεί, εν πολλοίς, από τον βαθμό εμπλοκής τους σε αυτή τη διαδικασία.

Επικεντρώνοντας την προσοχή μας στην Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας, η νέα προγραμματική περίοδος εμφανίζει κάποιες θετικές αλλαγές, που θα πρέπει όμως να βοηθηθούν από μια συνολικότερη αλλαγή πολιτικών, για να βρουν πρόσφορο έδαφος εφαρμογής.

Σαν θετικά, λοιπόν, στοιχεία, ξεχωρίζουμε την ανάδειξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, ως μια Περιφέρεια μετάβασης, δηλαδή ως μια Περιφέρεια, που με στοιχεία Α.Ε.Π. 2007-2009, βρίσκεται μεταξύ του 75%-90% του κοινοτικού μέσου όρου.

Η δεύτερη θετική εξέλιξη σχετίζεται με τη συνέχιση χρηματοδότησης από το Ταμείο Συνοχής, γεγονός που δίνει ώθηση για την ολοκλήρωση μεγάλων οδικών έργων, έργων επικοινωνιών και δράσεων, που σχετίζονται με το περιβάλλον.

Παράλληλα, όμως, οι περιφέρειες ως συνέπεια της περιόδου ύφεσης που βιώνουμε, αντιμετωπίζουν δυσκολίες που δυσχεραίνουν το έργο τους, για χάραξη και υλοποίηση της περιφερειακής πολιτικής. Συγκεκριμένα, οι περικοπές των Κ.Α.Π. έχουν φτάσει στο επίπεδο του 55% και, ταυτόχρονα, τα προγραμματισμένα κονδύλια αν και περικομμένα, δεν φτάνουν εγκαίρως στις περιφέρειες και δημιουργούν καθυστερήσεις στην εκτέλεση δημοπρατημένων έργων.

Οι αρνητικές επιπτώσεις συμπληρώνονται από διατάξεις του τρίτου μνημονίου, όπου η διαθεσιμότητα υπαλλήλων και η κατάργηση μετακλητών θέσεων, δημιουργεί προβλήματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, ακόμα και σε ανθρώπινους πόρους.

Αναφερόμενοι στη νέα χρηματοδοτική περίοδο, μας έχει γίνει γνωστό πως το σύνολο της χρηματοδότησης θα κυμαίνεται στο ύψος των 20,6 δισ. ευρώ. Η Στερεά Ελλάδα ενταγμένη στις περιφέρειες μετάβασης θα μοιραστεί 2,1 δισ. ευρώ με τις υπόλοιπες πέντε περιφέρειες, που βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο χρηματοδότησης, χωρίς να έχει γίνει γνωστό ακόμα, πως ακριβώς και σύμφωνα με ποια κριτήρια, θα γίνει η κατανομή.

Παρατηρούμε πως ακόμα και με την αναθεωρημένη ένταξη της Στερεάς Ελλάδας, από το Στόχο 2 σε περιφέρεια μετάβασης, τα κονδύλια που θα διατεθούν είναι μειωμένα, καθώς οι περιφέρειες που χαρακτηρίζονται, ως λιγότερο αναπτυγμένες, θα λάβουν τριπλάσια κονδύλια από τις περιφέρειες μετάβασης. Κάτω από αυτή την εξέλιξη, απαλείφεται ο θετικός παράγοντας της αναγωγής της Στερεάς Ελλάδας σε καλύτερη βαθμίδα χρηματοδότησης, αφού σε πραγματικούς όρους θα λάβει μικρότερη χρηματοδότηση.

Επίσης, πρέπει να λάβουμε υπόψη και ότι το συνολικό ύψος του προγράμματος Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013 για τη Στερεά Ελλάδα ήταν πολύ μικρό, σε σχέση με τις άλλες Περιφέρειες κι αυτό γιατί είχε ενταχθεί μαζί με την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου στο Στόχο 2.

Αυτό είναι ένα ζήτημα που πρέπει να μας απασχολήσει ιδιαίτερα, αφού οι παρούσες οικονομικές συνθήκες, η αποβιομηχάνιση, οι υψηλοί δείκτες ανεργίας και η κατακόρυφη μείωση του κατά κεφαλήν εισοδήματος των κατοίκων της Περιφέρειας Στερεάς δεν δικαιολογούν τα μειωμένα κονδύλια που προορίζονται για την Περιφέρειά μας. Είναι χαρακτηριστικό ότι μέσα σ' αυτή την εξαιτία η ανεργία στην Περιφέρεια Στερεάς αυξήθηκε κατά 10% περίπου. Έτσι βρισκόμαστε σε ένα σημείο, όπου η

Περιφέρεια στερείται αυτό που έχει περισσότερο ανάγκη, αυτή τη στιγμή, τους παραγωγικούς πόρους.

Δεδομένου ότι επιθυμία όλων είναι να προχωρήσει άμεσα ο σχεδιασμός του νέου προγράμματος, θα πρέπει να αποσαφηνιστούν θολά σημεία, όπως τα κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία θα μοιραστούν τα κονδύλια στις περιφέρειες, το ύψος της εθνικής συμμετοχής, το είδος και το ύψος των τομεακών προγραμμάτων, η κατανομή πόρων από το Ταμείο Συνοχής, καθώς και η κατανομή πόρων από τη ρήτρα αναθεώρησης, που εκτιμάται ότι θα είναι περίπου 2 δισ. ευρώ.

Για την επίλυση των παραπάνω προβλημάτων, οι γενικές κατευθύνσεις που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι περιφέρειες θα μπορούσαν να συνοψιστούν :

- Στην εκπόνηση ολοκληρωμένων περιφερειακών προγραμμάτων και, παράλληλα, περιορισμένων κεντρικών προγραμμάτων, που θα αφορούν αμιγώς παρεμβάσεις εθνικού ενδιαφέροντος.
- Στον ενισχυμένο και ουσιαστικό ρόλο και λόγο των Περιφερειών στη χάραξη πολιτικής, στη διαμόρφωση κριτηρίων και στην κατανομή πόρων.
- Στην απλοποίηση των διαδικασιών και στην ενδυνάμωση των μηχανισμών στήριξης στη διαχειριστική περίοδο 2014-2020.

Σε ό,τι αφορά τα μεγάλα οδικά έργα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφέρειας, αλλά και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ήδη οι δηλωμένες δαπάνες αγγίζουν το 90% του προϋπολογισμού του Π.Ε.Π. Στερεάς για τον Άξονα 2, ενώ υπάρχουν και νομικές δεσμεύσεις, που ξεπερνούν κατά πολύ τον προϋπολογισμό.

Λόγω της γεωγραφικής θέσης της Περιφέρειας, που αποτελεί την Κεντρική Ελλάδα, εύκολα καταλαβαίνει κανείς πόσο σημαντική είναι η βελτίωση και η περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων δικτύων μεταφορών για την προσέλκυση επενδύσεων.

Γνωρίζοντας ότι στην επόμενη προγραμματική περίοδο 2014 – 2020 η Ευρωπαϊκή Ένωση θα χρηματοδοτήσει μόνο οδικούς άξονες, που έχουν ενταχθεί στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών είναι ανάγκη μέχρι το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου να έχουν υπερκαλυφθεί οι διαθέσιμοι πόροι τόσο από το Π.Ε.Π. όσο κι από το τομεακό πρόγραμμα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, προκειμένου να ενταχθούν κάποια ώριμα έργα, που σε διαφορετική περίπτωση θα προχωρήσουν μετά το 2020.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε την ανάγκη για επίλυση των χρόνιων προβλημάτων της οδοποιίας στην Εύβοια. Δυστυχώς μέχρι και σήμερα, κανένας δρόμος της Εύβοιας δεν έχει χαρακτηριστεί ως Διευρωπαϊκός, καθιστώντας τη χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής σχεδόν αδύνατη. Ελπίζουμε, πως με την αναθεώρηση της Στερεάς Ελλάδας σε περιφέρεια μετάβασης, θα λυθεί το πρόβλημα χρηματοδότησης, μέσω Ε.Σ.Π.Α., ώστε να

απελευθερωθούν κονδύλια σχετιζόμενα με την παράκαμψη Χαλκίδας μέσω Ψαχνών που είναι ήδη ενταγμένο στο πρόγραμμα «Ενίσχυση Προσπελασιμότητας» του Ε.Σ.Π.Α. ως συνδετήρια οδός της Εύβοιας με τον Οδικό Άξονα Πατρών, Αθηνών, Θεσσαλονίκης-Ευζώνων (Π.Α.Θ.Ε.).

Οι εμπειρίες, τα προβλήματα, αλλά και τα λάθη που προκύπτουν σε κάθε προγραμματική περίοδο είναι τα σημαντικότερα εργαλεία και πρέπει να χρησιμοποιούνται σαν οδηγός για το σχεδιασμό και τη διαχείριση των μελλοντικών προγραμμάτων.

Είναι σημαντικό να έχουμε στο μυαλό μας ότι η ύπαρξη ώριμων έργων οδηγεί και σε μεγαλύτερη απορρόφηση κονδυλίων. Άρα, πριν καν αρχίσει η 5η προγραμματική περίοδος θα πρέπει να πραγματοποιείται η προεργασία για την 6η προγραμματική περίοδο.

Ένα από τα προβλήματα που σημειώθηκαν κατά την υλοποίηση του προγράμματος Ε.Σ.Π.Α. στη Στερεά Ελλάδα, ήταν το θέμα επικοινωνίας και ενημέρωσης μεταξύ Περιφέρειας και Κεντρικής Διοίκησης. Το να επιρρίπτονται οι ευθύνες από τον έναν στον άλλο δεν έχει κανένα απολύτως αποτέλεσμα. Ούτε θα πρέπει τυχόν αδυναμίες να προσπαθούν να καλύπτονται υπό το πρόσχημα της έλλειψης συνεννόησης. Οι Περιφέρειες με τα αρμόδια Υπουργεία πρέπει να συνεργάζονται και να αλληλοσυμπληρώνονται. Το κράτος είναι ενιαίο και οποιοσδήποτε διαχωρισμός μόνο ως ατυχής και επικίνδυνος μπορεί να χαρακτηριστεί.

Υπάρχει, επίσης, το ζήτημα, όχι μόνο στην Στερεά Ελλάδα, αλλά και στις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας, να έχουμε πολύ υψηλά ποσοστά σε ενταγμένα έργα, χαμηλότερα ποσοστά σε συμβασιοποιημένα έργα και μεγάλη δυσκολία στο να μετατρέπονται αυτά σε πραγματικό χρήμα, με αποτέλεσμα οι δηλωμένες δαπάνες του προγράμματος να παραμένουν σε πολύ χαμηλά ποσοστά.

Αυτό οφείλεται σε:

α) Καθυστερήσεις στη διαγωνιστική διαδικασία για την υπογραφή των συμβάσεων κατασκευής. Οι εργολάβοι, που δεν επιλέγονται για την κατασκευή του έργου, συνήθως προσβάλλουν νομικά τον διαγωνισμό, με αποτέλεσμα να μεσολαβούν χρονοβόρες διαδικασίες πριν την οριστική επίλυση των διαφορών και την τελική υπογραφή της σύμβασης.

β) Καθυστερήσεις στη διαδικασία απαλλοτριώσεων, ειδικά στο κομμάτι προσδιορισμού της αποζημίωσης, αλλά και αντιδράσεις από τοπικές κοινωνίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές συνέπειες του έργου που μπορεί να έχουν ως κατάληξη την προσφυγή στο Σ.τ.Ε. με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το χρονοδιάγραμμα του έργου.

γ) Καθυστερήσεις από τις έρευνες της αρχαιολογικής υπηρεσίας, σε περίπτωση που βρεθούν αρχαιολογικά ευρήματα, την ώρα που η εργολαβία για την κατασκευή του έργου βρίσκεται σε εξέλιξη.

δ) Περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι ανάδοχοι εγκαταλείπουν τα έργα πριν ολοκληρωθούν. Συνεπώς, ίσως, χρειάζεται να επανεξεταστούν τα κριτήρια, με τα οποία γίνονται οι αναθέσεις των έργων και η επιλογή των εργολάβων να γίνεται πιο προσεκτικά.

Για να πετύχουμε καλύτερα αποτελέσματα στα ποσοστά απορρόφησης, που είναι χρέος μας να τα φτάσουμε στο 100% πρέπει:

α) Να συνεχίσουν οι δράσεις προς την κατεύθυνση της απλούστευσης των διαδικασιών υλοποίησης των έργων, χωρίς, παράλληλα, να μπαίνει σε κίνδυνο η διαφάνεια στη διαχείριση των πόρων.

β) Να θεσμοθετηθούν fast track διαδικασίες για την επίλυση νομικών διαφορών, που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της συμβασιοποίησης ή κατασκευής των έργων, έτσι ώστε να μην παραμένουν βαλτωμένα για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

γ) Να υπάρχει συστηματική παρακολούθηση και πίεση από την Περιφέρεια στους δήμους, σχετικά με την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης των έργων. Αν δεν μπορεί σ' ένα εύλογο χρονικό διάστημα ένας δήμος να υλοποιήσει τα έργα του, να δίνεται η δυνατότητα στην Περιφέρεια να τα απεντάξει και να τα μεταφέρει σε άλλο δήμο που δείχνει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

δ) Στο πλαίσιο του προγράμματος "Καλλικράτης" να ενισχυθούν περαιτέρω οι αρμοδιότητες στους αιρετούς Περιφερειάρχες, ώστε να μην απαιτείται για την παραμικρή ενέργεια έγκριση από την Κεντρική Διοίκηση.

ε) Να επιλυθούν τα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν τόσο οι υπηρεσίες των δήμων όσο και των περιφερειών, λόγω έλλειψης εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού.

Οπωσδήποτε πρέπει να τονιστεί πως η σωστή διαχείριση των κοινοτικών πόρων συνεπάγεται και την απόλυτη υπευθυνότητα όλων των υπηρεσιών και φορέων. Κανείς δεν πέφτει από τα σύννεφα όταν ακούει ότι πολλές επιδοτήσεις των περασμένων ετών κατέληξαν σε διαφορετικούς σκοπούς από εκεί που προορίζονταν αρχικά. Είναι αδιανόητο όλα αυτά τα χρόνια η συντριπτική πλειονότητα των έργων να βγαίνει εκτός προϋπολογισμού, να δαπανώνται τεράστια ποσά για έργα που δεν παραδίδονται ποτέ και να χρηματοδοτούνται δυο και τρεις φορές μελέτες για το ίδιο έργο, αλλά να μην έρχεται ποτέ η στιγμή της κατασκευής του.

Το νέο πακέτο Ε.Σ.Π.Α. πρέπει ν' αντιμετωπιστεί σαν η τελευταία μας ευκαιρία για πραγματική ανάπτυξη. Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, μαζί με τα Τομεακά Προγράμματα είναι απαραίτητο να έχουν ως σημείο σύγκλισης τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλοεπενδυτικού και σταθερού, ώστε να πειστούν οι σοβαροί επιχειρηματίες να επενδύσουν τα χρήματά τους στη χώρα μας. Τα χρήματα, δηλαδή, που απορροφούμε από την Ευρωπαϊκή Ένωση να τα διαχειριζόμαστε με τέτοιο τρόπο, ώστε να παράγουμε νέο χρήμα.

Ευρισκόμενοι στην αφετηρία μιας νέας προγραμματικής περιόδου, η οποία θα πρέπει να διακρίνεται από στοχευμένες ενέργειες και δράσεις, από λιγότερη γραφειοκρατία, από απλούστευση διαδικασιών, από επιλογή στρατηγικής σημασίας έργων, που θα συμβάλλουν στην ισόρροπη και βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη και τελικά από ένα ολοκληρωμένο, διαρθρωμένο σχέδιο, επιβάλλεται να φανούμε αντάξιοι των προσδοκιών των λαού μας, που χειμάζεται και αναμένει την όποια ανάκαμψη και ανάπτυξη που θα δικαιολογούν τις τεράστιες θυσίες του.

**Γ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ Ε.Σ.Π.Α.
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ**

1. Στόχος

Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αναφορικά με το Ε.Σ.Π.Α. και τα έργα που είτε έχουν ενταχθεί σε αυτό είτε είναι αναγκαίο να υλοποιηθούν προκειμένου να οδηγηθεί η περιοχή στην ανάπτυξη.

Σύμφωνα με τον Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας κ. Απόστολο Κατσιφάρα, τα ενταγμένα έργα μαζί με τις εκχωρήσεις συν την συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι περίπου 686 εκατ. ευρώ. Τα συμβασιτοποιημένα έργα είναι 299.610.000 ευρώ, ποσοστό 58,8 % και η απορρόφηση - δηλαδή οι πληρωμές είναι περίπου 187 εκατ. ευρώ. Στο Π.Ε.Π. της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έχουν ενταχθεί 210 έργα. Αρχικά, ο προϋπολογισμός ξεκίνησε με 449 εκατ. ευρώ και σήμερα, λόγω της μείωσης της εθνικής συμμετοχής, είναι 314 εκατ. ευρώ εκτός των εκχωρήσεων.

Με βάση το παραπάνω δεδομένο καταγράφεται αναλυτικά η υφιστάμενη κατάσταση και τα προβλήματα ως προς την πρόοδο και τη χρηματοδότηση των έργων, καθώς και επιμέρους παρεμβάσεις, που είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθούν στους Νομούς Αχαΐας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας.

1. Περιγραφή υφιστάμενης κατάστασης-προβλημάτων

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος είναι μία Περιφέρεια με δομικά προβλήματα και υψηλό δείκτη ανεργίας, ο οποίος κινείται πάνω από τον μέσο όρο της χώρας μας.

Σταθερά για περισσότερα από δεκαπέντε- είκοσι χρόνια παραμένει στο σκληρό πυρήνα των περιοχών με μεγάλα διαρθρωτικά προβλήματα.

Παρουσιάζει δομικά προβλήματα στην παραγωγή, τα οποία οφείλονται, κατά βάση, στην έλλειψη υποδομών.

Λόγω της ανυπαρξίας των μεγάλων έργων προσπελασιμότητας (διακοπή Ολυμπίας Οδού στην Πάτρα, στασιμότητα Ιόνιας Οδού, απουσία σιδηροδρομικών δικτύων, ενεργειακών δικτύων, έλλειψη υποδομών στα μεγάλα λιμάνια, μη υλοποίηση πολιτικού Αεροδρομίου Ανδραβίδας κ.α.), η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παραμένει επί της ουσίας αποκλεισμένη από τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα, που θα βοηθούσαν την ανταγωνιστικότητα, την παραγωγή και την ανάπτυξή της.

Για την έλλειψη ανταγωνιστικότητας ευθύνονται:

1. Η έλλειψη σταθερού στρατηγικού στόχου. Μέχρι σήμερα δεν υπάρχει συγκεκριμένο σταθερό -ανεξάρτητα από το ποιος είναι Περιφερειάρχης-

στρατηγικό σχέδιο, πάνω στο οποίο να αναπτύσσονται πολιτικές και δραστηριότητες, ώστε κάποια στιγμή να φθάσουμε στην υλοποίησή του.

2. Η έλλειψη συνδυασμένων μεταξύ τους υποδομών, οι οποίες θα μπορούσαν να λειτουργούν υποστηρικτικά στο στόχο για ανάπτυξη στην περιοχή. Π.χ. η κατασκευή λιμένων χωρίς ταυτόχρονα να υπάρχει πρόσβαση σε αυτά, μειώνει τη λειτουργικότητά τους.
3. Η γραφειοκρατία και σε πολλές περιπτώσεις ο μη σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ αιρετής Περιφέρειας και αποκεντρωμένης Περιφέρειας, αποτελούν αντικίνητρα για τις επενδύσεις και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, σε μια περιοχή, η οποία λόγω των φυσικών και ιστορικών πλεονεκτημάτων της, θα έπρεπε να αποτελεί πρότυπο ανάπτυξης για όλη τη χώρα.
4. Η αποδιάρθρωση της παραγωγικής μας βάσης, τόσο στον αγροτικό τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία), όσο και η πλήρης αποβιομηχάνιση της περιοχής.
5. Η ανυπαρξία ουσιαστικής περιφερειακής πολιτικής. Δυστυχώς και τα τρία κοινοτικά πακέτα όχι μόνο δεν εξισορρόπησαν τις ενδοπεριφερειακές και περιφερειακές ανισότητες, αλλά αντίθετα φαίνεται να τις εδραίωσαν, καθώς δεν έγινε κατάλληλη αξιοποίησή τους.

➤ **Το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας**

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π.) για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, κινείται περίπου στο μέσο όρο απορρόφησης των Π.Ε.Π. της χώρας και έχει τέσσερις άξονες προτεραιότητας.

Ο πρώτος άξονας είναι οι υποδομές, οι υπηρεσίες, η προσπελασιμότητα.

Ο δεύτερος άξονας είναι η ψηφιακή σύγκλιση και η επιχειρηματικότητα.

Ο τρίτος άξονας είναι η αειφόρος ανάπτυξη και η ποιότητα ζωής.

Ο τέταρτος άξονας είναι η τεχνική υποστήριξη και, ουσιαστικά, η βοήθεια των φορέων.

Τα 8 έργα προτεραιότητας είναι τα εξής, συνολικού κόστους 80 με 90 εκατ. ευρώ:

1. Τα νέα κτίρια του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (I.T.E.) του Ερευνητικού Ινστιτούτου Χημικής Μηχανικής και Χημικών Διεργασιών Υψηλής Θερμοκρασίας (Ε.Ι.ΧΗ.Μ.Υ.Θ) Πάτρας, με προϋπολογισμό 9.600.000 ευρώ.
2. Η κατασκευή της παραϊόνιας οδού, οδικές συνδέσεις σήραγγας Αγίου Ηλία, προϋπολογισμός 8.295.000 ευρώ.

3. Βελτίωση οδού Κυλλήνης-Εθνική Οδός Πατρών - Πύργου, προϋπολογισμός 7.796.000 ευρώ.
4. Βελτίωση οδού πρόσβασης Χ.Υ.Τ.Α. δεύτερης Γ.Ε.Ν. νομού Αιτωλοακαρνανίας, 11.350.000 ευρώ, για το οποίο ωστόσο οι μέχρι τώρα πληρωμές είναι μόλις 450.000 ευρώ.
5. Λιμάνι Κατακόλου (επέκταση προσήνεμου μόλου), 6.760.000 ευρώ.
6. Αντικαταστάσεις, επεκτάσεις του δικτύου ύδρευσης της νοτιανατολικής πλευράς Πάτρας, 1.635.000 ευρώ.
7. Ολοκλήρωση κατασκευής του Γενικού Νοσοκομείου Αγρινίου, 58.446.000 ευρώ, για το οποίο έως τώρα οι πληρωμές είναι 32 εκατ. ευρώ.
8. Αναβάθμιση κεντρικού κτιρίου του Γενικού Νοσοκομείου Πατρών «Ο Άγιος Ανδρέας» και προμήθεια, εγκατάσταση ιατρικού ξενοδοχειακού και λοιπού εξοπλισμού, προϋπολογισμού 20.730.000 ευρώ, για το οποίο όμως ωστόσο έως τώρα οι πληρωμές είναι μηδενικές.

Το μεγάλο πρόβλημα παραμένει η γραφειοκρατία, καθώς από την έναρξη ενός έργου έως την έναρξη της κατασκευής του μεσολαβεί ένα διάστημα από 7 μήνες έως 2 χρόνια.

Επίσης, ως προς την **απορροφητικότητα** υπάρχει **υστέρηση** από την πλευρά της **Τοπικής Αυτοδιοίκησης**. Κι αυτό οφείλεται στην ανομοιογένεια των Δήμων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, οι οποίοι εκ των πραγμάτων δεν είναι όλοι ίδιων ταχυτήτων και δεν έχουν όλοι την ίδια τεχνογνωσία. Είναι χαρακτηριστικό ότι παραπάνω από τους μισούς Δήμους, από τους 19 της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, **δεν έχουν καν τεχνική υπηρεσία**, γεγονός που όπως είναι κατανοητό, επιβραδύνει τις διαδικασίες.

Ένα άλλο μεγάλο ζήτημα είναι οι **απαλλοτριώσεις**.

Πρέπει να γίνει μια προσπάθεια να αυξηθεί η **επιλεξιμότητα των δαπανών των απαλλοτριώσεων** μέσα από τα προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α., ή αν δεν μπορεί να γίνει αυτό μέσα από το Πράσινο Ταμείο ή με κρατική χρηματοδότηση, ώστε να μπορεί να υπάρχει για ευαίσθητα έργα πχ. σχολεία, ιδρύματα κλπ. επιλεξιμότητα στις απαλλοτριώσεις.

➤ **Προτεραιότητες στη νέα προγραμματική περίοδο**

Οι προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την επόμενη προγραμματική περίοδο, είναι:

1. Η ανασυγκρότηση της παραγωγικής βάσης, με στόχο τη στροφή στην αγροτική οικονομία, καθώς υπάρχει ένα τεράστιο συγκριτικό πλεονέκτημα

στην Ηλεία και στην Αιτωλοακαρνανία –το 35% του ενεργού εργατικού δυναμικού ασχολείται με τον αγροτικό τομέα.

2. Η ενίσχυση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με εξειδικευμένο στελεχικό δυναμικό.
3. Η αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ενσωματώνοντας τις αναμενόμενες θετικές εξελίξεις με τους υδρογονάνθρακες τόσο στο Πατραϊκό, όσο και στο Κατάκολο.
4. Η ανάδειξη του περιβάλλοντος, της ιστορίας, του πολιτισμού και αξιοποίηση του τουριστικού δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με αιχμή του δόρατος την ανάδειξη του brand name της Αρχαίας Ολυμπίας. Επίσης, η στροφή στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού (πολιτιστικός, ιαματικός, θρησκευτικός, αγροτικός, κρουαζιέρα κλπ) κρίνεται αναγκαία σε σχέση με το μαζικό τουρισμό, ο οποίος δέχεται μεγάλες πιέσεις, καθώς ενώ αυξάνεται ο αριθμός των τουριστών μειώνεται η τουριστική δαπάνη.

Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται επιβεβλημένη η ανάδειξη και η προστασία του πλούσιου και σπάνιου οικοσυστήματος (ποτάμιο, παραποτάμιο, λιμναίο, θαλάσσιο, ορεινό) της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας.

5. Η αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Πρώτον, ως κόμβος συνδυασμένων μεταφορών και ειδικότερα ως νότια δυτική πύλη της χώρας προς την Κεντρική Μεσόγειο και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δεύτερον, ως κεντρικός πόλος ανάπτυξης του αναπτυξιακού άξονα Αδριατικής – Ιονίου, που συνδέει την Ευρώπη με τη Μέση Ανατολή.

Τρίτον, ως τουριστικός, πολιτιστικός, εμπορευματικός και διαμετακομιστικός κόμβος των δικτύων διευρωπαϊκής συνεργασίας και ανάπτυξης στο χώρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης, νότιο μεσογειακό τόξο.

Τέταρτον, ως χώρος παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς με σημείο αναφοράς την Αρχαία Ολυμπία.

➤ **Επιμέρους έργα-ζητήματα:**

1. Υλοποίηση της Ολυμπίας Οδού σε όλη της την έκταση, γεγονός που θα δώσει προοπτική ανάπτυξης σε ολόκληρη την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Επίσης, θα λειτουργήσει θετικά ως προς την προσέλκυση τουριστών (μετακίνηση από και προς τον Άραξο από τα μεγάλα ξενοδοχεία, σύνδεση των λιμανιών κ.λπ.).

2. Ολοκλήρωση της Αμβρακίας Οδού, της οποίας η κατασκευή παρουσιάζει στασιμότητα παρά την κανονική χρηματοδότηση.
3. Ειδική μέριμνα πρέπει να ληφθεί και για το αρδευτικό σύστημα, εν όψει της νέας προγραμματικής περιόδου, ειδικά στους νομούς Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας. Το σύστημα των εγγειοβελτιωτικών έργων έχει εν πολλοίς απαξιωθεί, ενώ αναγκαία είναι η αναδιοργάνωση του Γενικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων(Γ.Ο.Ε.Β.) και του Τοπικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.).
Επίσης, κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής Περιφερειών για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ετέθη το ζήτημα της λειτουργίας του φράγματος Πείρου – Παραπείρου, σε σχέση με την άρδευση του κάμπου της Κάτω Αχαΐας.
4. Το ζήτημα της ύδρευσης στην Αιτωλοακαρνανία, που αν και είναι ο μεγαλύτερος νομός σε υδάτινους πόρους παρουσιάζει τεράστια προβλήματα ως προς την υδροδότηση αστικών περιοχών και την άρδευση γεωργικών εκτάσεων. Σημειώνεται ότι στην περιοχή της λίμνης Τριχωνίδας, δεν μπορεί να γίνει καμία καλλιέργεια γιατί δεν υπάρχει αρδευτικό δίκτυο.
Επίσης, κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής Περιφερειών για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ετέθη το ζήτημα της εκτροπής του άνω ρου του Αχελώου προς άρδευση του Ξηρόμερου αλλά και γενικότερα το ζήτημα της εκτροπής του συγκεκριμένου ποταμού, για το οποίο εξακολουθούν οι αντιδράσεις του Αγρινίου και του Μεσολογγίου.
5. Το ζήτημα της ύδρευσης του Πύργου και άλλων αστικών περιοχών από τον Ερύμανθο αποτελεί ένα πολύ σημαντικό έργο. Πρέπει να λειτουργήσει άμεσα και πλήρως.
6. Χρήση φωτοβολταϊκών συστημάτων όπου είναι δυνατόν για την εξοικονόμηση ενέργειας πχ Γ.Ο.Ε.Β.-Τ.Ο.Ε.Β..
7. Αντισεισμική θωράκιση του συνόλου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
8. Αντιπλημμυρική θωράκιση εντός των πόλεων αλλά και περιοχών, όπως γύρω από τον Αλφειό ποταμό.
9. Αποκατάσταση επαρχιακού οδικού δικτύου και σύνδεσή του με κεντρικούς οδικούς άξονες π.χ. Αγρίνιο-Καρπενήσι.
10. Το φράγμα του Πηνειού: Το 50% του νερού χάνεται μέσα στην θάλασσα ή μέχρι να φτάσει στην θάλασσα, επειδή όλοι οι αγωγοί δεν έχουν σκέπαστρο, με αποτέλεσμα να εξατμίζεται. Ουσιαστικά συντήρηση έχει να γίνει από τότε που κατασκευάστηκε.

11. Όσον αφορά στο πολιτικό αεροδρόμιο της Ανδραβίδας, είναι αναγκαίο (και παρά τις ενστάσεις που υπάρχουν αναφορικά με την ύπαρξη 4 αεροδρομίων στην ευρύτερη περιοχή) να λειτουργήσει τουλάχιστον, προκειμένου να υποδέχεται πτήσεις τσάρτερ και να εξυπηρετούνται οι εξαγωγές στα αγροτικά προϊόντα. Πρέπει να συζητηθεί η λειτουργία ενός χαμηλού κόστους αεροδρομίου.
12. Έλλειψη Χώρου Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.) σε Αχαΐα και Ηλεία.
13. Αξιοποίηση του χιονοδρομικού κέντρου Καλαβρύτων και απορρόφηση του κονδυλίου των περίπου 700.000 ευρώ για την αγροτική ανάπτυξη της περιοχής.

1. Συμπεράσματα

Το Ε.Σ.Π.Α. αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, η οποία παρουσιάζει ανισότητες τόσο εντός των ορίων της όσο και σε σχέση με την υπόλοιπη επικράτεια.

Είναι γεγονός πως ορισμένα από τα προβλήματα που παρουσιάζονται στην απορρόφηση των κονδυλίων και την υλοποίηση των έργων έχουν σχέση με τον τρόπο που λειτουργεί η κεντρική διοίκηση, για παράδειγμα, τη γραφειοκρατία. Επομένως η επίλυσή τους επαφίεται στις προσπάθειες, που είναι αναγκαίο να γίνουν από τα αρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να απλουστευτούν οι μηχανισμοί και να θεσμοθετηθούν διαδικασίες fast track.

Επίσης, είναι απαραίτητο να υπάρξει ακόμα και τώρα επιλογή των πιο αποτελεσματικών δράσεων. Κατά συνέπεια, για τα έργα που έχουν μεν ενταχθεί αλλά δεν είναι ώριμα και το χρονικό διάστημα για την υλοποίησή τους δεν επαρκεί, είναι αναγκαίο, αφού υπάρξει σαφής αιτιολόγηση ως προς τους λόγους που δεν μπορούν να προχωρήσουν, να γίνει αναδιανομή των κονδυλίων σε έργα που μπορούν να υλοποιηθούν.

Για να υπάρξει αποτελεσματική αξιοποίηση των κονδυλίων του Ε.Σ.Π.Α. πρέπει όλοι οι φορείς (Δήμοι, Περιφέρεια κ.λπ.) να συνεργαστούν αρμονικά και συντονισμένα με γνώμονα το κοινό συμφέρον της περιοχής, αξιοποιώντας όλα τα μέσα, που έχουν στη διάθεσή τους.

Τέλος, επιβάλλεται η στενή συνεργασία μεταξύ κεντρικής διοίκησης και Περιφέρειας, ώστε να υπάρξει ένα σύγχρονο και ρεαλιστικό σχέδιο ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με συγκεκριμένους στόχους και χρονοδιαγράμματα, μέχρι το 2021, ώστε και οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες να εξαλειφθούν αλλά και να

αξιοποιηθούν, προς όφελος της εθνικής οικονομίας, τα μοναδικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής στο πρωτογενή τομέα αλλά και στους τομείς του πολιτισμού και του τουρισμού του.

Δ. ΣΗΜΕΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ

Με αφορμή την σύνταξη της Έκθεσης της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιφερειών, σας παραθέτω την εισήγηση μου σχετικά με τα σημεία ενδιαφέροντος που αφορούν την Περιφέρεια Θεσσαλίας

Είναι γεγονός ότι μία χλιοειπωμένη αλλά και πολυπόθητη λέξη, το τελευταίο διάστημα τουλάχιστον, είναι η ανάπτυξη. Όλα σταματάνε και ξεκινάνε εκεί. Πιστεύω, λοιπόν, ότι η δική μας Επιτροπή μπορεί να συντελέσει τα μέγιστα προς αυτή την κατεύθυνση. Πάντα είχα την πεποίθηση ότι η Περιφέρεια είναι εκείνη που στηρίζει τα αστικά κέντρα, αλλά είναι και εκείνη, που έχει τεράστια αποθέματα αναξιοποίητου πλούτου. Σε αυτή, λοιπόν, τη δύσκολη εποχή που ζούμε και περνά η πατρίδα μας, πιστεύω ότι είναι η κατάλληλη στιγμή να αξιοποιήσουμε αυτά ακριβώς, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα. Γενικώς η χώρα μας έχει πλούτο κάτω από τη γη, πάνω από τη γη και μπορεί να δημιουργήσει και ακόμη μεγαλύτερο πάνω σε αυτή. Αυτά ακριβώς πρέπει να τα αξιοποιήσουμε στο έπακρο.

Τα βασικά σημεία της Εισήγησης μου θα επικεντρωθούν μεταξύ άλλων στα παρακάτω θέματα:

1. Δημιουργία Στρατηγικού Πλαισίου Αγροτικής Ανάπτυξης για την Περιφέρεια Κεντρικής Ελλάδος για την Περίοδο 2014 – 2020.
2. Ολοκλήρωση της κατασκευής του αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδος E-65
3. Ολοκλήρωση του έργου εκτροπής του άνω ρου του Αχελώου ποταμού.
4. Ο ρόλος και η ανάγκη αναβάθμισης των περιφερειακών αεροδρομίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Ελλάδας. (π.χ. Αεροδρόμιο Νέας Αγχιάλου).
5. Ο εκσυγχρονισμός των σιδηροδρομικών γραμμών που διαπερνούν την Περιφέρεια. (πχ. ηλεκτροκίνηση της γραμμής του Ο.Σ.Ε. Βόλου – Λάρισας)

Θέμα 1. Δημιουργία Στρατηγικού Πλαισίου Αγροτικής Ανάπτυξης για την Περιφέρεια Κεντρικής Ελλάδος

Ο αγροτικός τομέας, που συμπεριλαμβάνει τους κομβικούς κλάδους γεωργίας, κτηνοτροφίας, πτηνοτροφίας, μελισσοκομίας, δασοκομίας και αλιείας, πιστεύω ότι μπορεί να αποτελέσει ισχυρό πυλώνα ανάπτυξης της χώρας, να συντελέσει τα μέγιστα στην τόνωση της εθνικής οικονομίας, να προσφέρει επάρκεια τροφίμων στην

πατρίδα μας, να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και να επιτρέψει να ζήσουν αξιοπρεπώς οι ήδη υπάρχουσες αγροτικές οικογένειες.

Είναι κοινά αποδεκτό, ότι επιβάλλεται μια ολοκληρωμένη αγροτική μεταρρύθμιση, η οποία να βασίζεται σε έναν ρεαλιστικό σχεδιασμό, που θα αξιοποιεί τα δεδομένα αλλά και θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της χώρας. Αναφέρομαι στις κλιματικές και εδαφολογικές συνθήκες, στους μικρούς κλήρους, στην έλλειψη οργανωμένων μεταφορικών δικτύων, στην γήρανση του αγροτικού πληθυσμού, στην έλλειψη κινήτρων για την προσέλκυση νέων αγροτών, την έλλειψη υποδομών και πολλά άλλα, που σε κάθε περίπτωση αποτελούν βασικές παραμέτρους για την χάραξη εθνικής στρατηγικής. Επίσης, οφείλω να αναδείξω και το μείζον θέμα της στελεχιακής υποβάθμισης των λίγων αγροτικών υπηρεσιών, που έχουν εναπομείνει στην επαρχία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω δεδομένα, στόχος των εμπλεκόμενων υπουργείων – πάντα με βασικό πυλώνα το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης – οφείλει να είναι η δημιουργία ενός κεντρικού σχεδίου για μια άμεση και ολοκληρωμένη αγροτική μεταρρύθμιση, στην οποία πρέπει να καθοριστούν οι βασικοί παράμετροι και στόχοι αυτής. Στα παραπάνω πλαίσια πρέπει να αποτυπωθούν πλήρως τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της εν λόγω αγροτικής μεταρρύθμισης για την προσεχή 5ετία ή 10ετία και συγκεκριμένα όσον αφορά την αυτάρκεια της χώρας, το εμπορικό ισοζύγιο και την αύξηση του Α.Ε.Π..

Ο πρωτογενής τομέας είναι η βάση, πάνω στην οποία μπορεί να στηριχτεί ο δευτερογενής και τριτογενής, δηλαδή η μεταποίηση και η τυποποίηση των προϊόντων, έτσι ώστε η προστιθέμενη αξία να παραμείνει στους παραγωγούς αφενός, αλλά και οι καταναλωτές να απολαμβάνουν καλύτερη ποιότητα και χαμηλότερες τιμές. Εδώ πρέπει να λάβουμε υπόψη μας, ότι οποιοδήποτε αγροτικό σχέδιο για να εφαρμοστεί, χρειάζεται γεωτεχνικές και άρτια επανδρωμένες αγροτικές υπηρεσίες.

Κατ' επέκταση θα πρέπει να εξεταστούν οι επιπτώσεις από την στελεχιακή αποψίλωση των αγροτικών υπηρεσιών αλλά και αυτών καθαυτών των υπηρεσιών, που αποτελούν αποδεδειγμένα τον μηχανισμό εφαρμογής και ελέγχου του εν λόγω κεντρικού σχεδιασμού.

Θέμα 2. Ολοκλήρωση της κατασκευής του αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδος Ε-65

Όσο και αν αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματά της μία περιοχή, όσα ποιοτικά προϊόντα και αν παράγει, ό,τι υπηρεσίες και αν είναι σε θέση να προσφέρει, εάν είναι οδικά απομονωμένη δεν μπορεί να προοδεύσει. Σε αυτή την πλήρη απομόνωση βρίσκεται η περιοχή της δυτικής Θεσσαλίας. Επί σειρά ετών περίμενε την κατασκευή ενός κεντρικού αυτοκινητοδρόμου. Ο Ε65 είναι η λύση σε αυτό το τεράστιο πρόβλημα της περιοχής και πρόκειται για ένα έργο υψίστης σημασίας, ένα έργο πνοής, όχι μόνο για τη Θεσσαλία, αλλά για την ευρύτερη περιοχή της Κεντρικής, Δυτικής Ελλάδας, την Ήπειρο αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας. Ένα έργο, για το οποίο, τελευταία, ακούσαμε τη διαβεβαίωση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ότι θα ολοκληρωθεί πολύ σύντομα. Κάποια στιγμή κινδύνεψε να χαθεί. Κάποιοι είπαν ότι δεν ήταν βιώσιμο. Εγώ πιστεύω ότι τα έργα δεν μπορούμε να τα κοιτάμε μόνο από αυτή την άποψη, πρέπει να λαμβάνουμε όλες τις παραμέτρους υπ' όψιν μας. Σε αυτό το έργο σήμερα έχει ολοκληρωθεί το 18% του φυσικού αντικειμένου. Έχουν ξοδευτεί 400 εκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα 330 πήγαν σε διάσπαρτα μικρότερα έργα, πάνω στο κυρίως έργο, δηλαδή γέφυρες και διάφορα τεχνικά έργα, ενώ 70 εκατομμύρια πήγαν σε απαλλοτριώσεις. Θεωρώ ότι είναι εθνικής σημασίας έργο, αφενός μεν γιατί βγάζει από την απομόνωση τη Θεσσαλία και τη Δυτική Μακεδονία, αφού ενώνει την Π.Α.Θ.Ε. με την Εγνατία, αφετέρου δε, ενώνει τα δύο λιμάνια του Βόλου και της Ηγουμενίτσας. Το όλο έργο θα συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγής, εκβιομηχάνιση της περιοχής, διευκόλυνση στη μεταφορά προϊόντων και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Επίσης, θα συντελέσει στην αύξηση της επισκεψιμότητας και της τουριστικής ανάπτυξης, αφού και η Θεσσαλία είναι πλούσια σε αρχαιολογικά μνημεία, εκκλησιαστικά μνημεία και μοναστήρια, πολιτιστικά και παραδοσιακά στοιχεία και ιαματικά λουτρά.

Έργα τέτοιου μεγέθους έχουν κοινωνικό και αναπτυξιακό χαρακτήρα. Θα δημιουργηθούν περίπου 15.000 νέες θέσεις εργασίας. Με την ολοκλήρωσή του, θα υπάρξει φθηνότερο και γρηγορότερο κόστος μετακίνησης. Και θα αναδειχτεί μία περιοχή, που αυτή τη στιγμή δεν έχει δυνατότητα προβολής και επισκεψιμότητας.

Θέμα 3. Ολοκλήρωση του έργου εκτροπής του άνω ρου του Αχελώου ποταμού.

Ένα έργο πολύπαθο, που καρκινοβατεί χρόνια ολόκληρα. Σήμερα η εκτροπή του άνω ρου του Αχελώου έχει φτάσει περίπου στο 95%, δηλαδή, είναι σχεδόν έτοιμη.

Έχουν ξοδευτεί σχεδόν 700 εκατομμύρια, που προέρχονται από εθνικούς πόρους, δηλαδή χρήματα του ελληνικού λαού. Υπολείπονται περίπου ακόμα 150 ή 200 εκατομμύρια για την αποπεράτωσή του, και η στασιμότητα φθείρει τις ήδη υπάρχουσες κατασκευές.

Πρόκειται για ένα έργο περιβαλλοντικό, υδρευτικό, αρδευτικό και ενεργειακό. Κάποιοι με πρόσχημα την περιβαλλοντική τους υπερευαισθησία, έχουν δημιουργήσει ατελείωτα εμπόδια με αποτέλεσμα δεκαετίες ολόκληρες το έργο να μην μπορεί να ολοκληρωθεί. Απαντώντας σε αυτούς τους οικολογούντες, θέλω να διευκρινίσω ότι όλοι αγαπάμε και προσέχουμε το περιβάλλον, στο οποίο κυρίαρχο στοιχείο είναι ο άνθρωπος. Στη Θεσσαλία λοιπόν, υπάρχουν άνθρωποι που πίνουν νερό από πομόνες, εμπλουτισμένο με καρκινογόνες ουσίες.

Να προσθέσω ακόμα ότι σημαντική φθορά του περιβάλλοντος είναι η δραστική μείωση που συντελείται σήμερα στον υδροφόρο ορίζοντα. Η ολοκλήρωση του έργου θα σημάνει εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, αλλά και μεγάλη παραγωγή πράσινης ενέργειας.

Επίσης, μεγάλο αρδευτικό έργο, που θα φέρει αύξηση της παραγωγής και μείωση του καλλιεργητικού κόστους των αγροτών. Η ολοκλήρωσή του είναι επιβεβλημένη, γιατί σε λίγο το πρόβλημα νερού στη Θεσσαλία θα λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις, αφού κινδυνεύουν να μείνουν ακαλλιέργητα 500.000 στρέμματα, που σημαίνει μείωση της παραγωγής και 50.000 αγρότες στην ανεργία. Τέλος θέλω να πω ότι την ποσότητα νερού, η οποία θα παροχετευτεί στη Θεσσαλία με την εκτροπή του άνω ρου του Αχελώου, δεν την στερείται κανείς, αφού σήμερα καταλήγει στη θάλασσα.

Θέμα 4. Ο ρόλος και η ανάγκη αναβάθμισης των περιφερειακών αεροδρομίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Ελλάδας. (πχ Αεροδρόμιο Νέας Αγχιάλου)

Το αεροδρόμιο της Αγχιάλου είναι το μοναδικό αεροδρόμιο μεταξύ του αεροδρομίου της Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Θέλω να πιστεύω ότι όταν θα καλέσουμε όλους τους φορείς της Περιφέρειας και τους Αυτοδιοικητικούς, θα γίνει μία πιο ουσιαστική κουβέντα γύρω από το θέμα. Πιο συγκεκριμένα, σχετικά με το αεροδρόμιο της Νέας Αγχιάλου, αυτή τη στιγμή έρχονται επτά ξένες εταιρείες με λίγες δεκάδες πτήσεις μόνο κατά το οκτάμηνο του καλοκαιριού. Οφείλουμε να το στηρίξουμε λοιπόν, αλλά χρειάζεται μια μεγάλη προσπάθεια και από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας. Υπάρχει πρόθεση από τους τοπικούς παράγοντες και φορείς

να ανοίξουν νέες αγορές με περισσότερες πτήσεις τσάρτερς από άλλες χώρες. Είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα, η Περιφέρεια να στηρίξει την πλήρη λειτουργία του αεροδρομίου, διότι θα συμβάλει με την σειρά του στην τοπική ανάπτυξη.

Θέμα 5. Εκσυγχρονισμός των σιδηροδρομικών γραμμών που διαπερνούν την Περιφέρεια (πχ. ηλεκτροκίνηση της γραμμής του Ο.Σ.Ε. Βόλου – Λάρισας), λιμανιών και μαρίνων.

Υπάρχει μέσα στα πλάνα και πρέπει οπωσδήποτε να εξελιχθεί, η ηλεκτροδότηση και η αναβάθμιση βεβαίως, της σιδηροδρομικής γραμμής Βόλου - Λάρισας και Παλαιοφάρσαλα - Καλαμπάκας. Θα εξυπηρετήσει βεβαίως, τους κατοίκους και τις μεταφορικές δραστηριότητες που προέρχονται κυρίως από την αγροτική παραγωγή, αλλά η αναβάθμισή τους θα συμβάλει και στην αύξηση της τουριστικής κίνησης.

Τα Μετέωρα είναι ένας πόλος έλξης μεγάλου αριθμού τουριστών, αλλά και η λίμνη Πλαστήρα έχει συνεχώς αυξητικές τάσεις επισκεψιμότητας. Η γραμμή αυτή του Ο.Σ.Ε. είναι πολύ σημαντική για τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής, αφού ενώνει τις πρωτεύουσες των όμορων νομών και διευκολύνει σε καθημερινή βάση όσους μετακινούνται. Συμπέρασμα είναι, ότι το σιδηροδρομικό δίκτυο πρέπει να αναπτυχθεί όχι μόνο σε όλη τη Θεσσαλία, αλλά να συνδεθεί και με τη δυτική Ελλάδα και με την Ήπειρο. Οφείλουμε να το εντάξουμε στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Πρόκειται για 22.000.000 ευρώ για την ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρόμου. Έτσι θα μετατραπεί σε μεγάλο αναπτυξιακό έργο, πάντα σε συνεργασία με τον ΟΣΕ. Αντίστοιχα, και η αναβάθμιση των λιμανιών και των μαρίνων είναι εξίσου απαραίτητες. Γιατί πολλές φορές δεν λαμβάνουμε υπόψη μας ότι στη Κεντρική Ελλάδα υπάρχουν και λιμάνια και νησιά. Οι Σποράδες είναι προορισμός τουριστικός, ανήκουν στη Θεσσαλία και έχουν πολλά περιθώρια περαιτέρω αξιοποίησης.

Καταλήγοντας, θέλω να τονίσω, ότι η Περιφέρεια Θεσσαλίας έχει απεριόριστα αποθέματα ανάπτυξης. Τέτοια που και τη ζωή των κατοίκων θα αναβαθμίσουν, αλλά και γενικότερα θα προσφέρουν στη Εθνική Οικονομία. Είναι απαραίτητο να ξεπεράσουμε εμπόδια, που σχετίζονται με την γραφειοκρατία, την τυπολατρία των υπαλλήλων που αυξήθηκε λόγω του τελευταίου νόμου και όποιον άλλο ανασταλτικό παράγοντα. Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών, στην οποία έχω την τιμή να είμαι μέλος, πιστεύω θα συμβάλει ουσιαστικά σε αυτό, αφού συντελέσει ως κρίκος ανάμεσα στις τοπικές κοινωνίες, τους Αυτοδιοικητικούς και στα Υπουργεία.

Ε. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013

Στο Πρόγραμμα 2007-2013 ο σχεδιασμός είχε τις εξής βασικές κατευθύνσεις: την βέλτιστη κατανομή των πόρων μεταξύ των μέτρων και των δράσεων, την αποφυγή απώλειας κοινοτικών πόρων, την ταχύτερη υλοποίηση μέτρων και δράσεων, που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες του αγροτικού πληθυσμού, το συστηματικό έλεγχο των χρηματοδοτούμενων δράσεων, την απρόσκοπτη υλοποίηση της στρατηγικής του Προγράμματος και την στήριξη της ανάπτυξης, με την ενίσχυση της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας, έτσι ώστε, πραγματικά, να υλοποιηθούν επιλεγμένες επενδύσεις, οι οποίες είναι απαραίτητες για τους Έλληνες αγρότες και τους κτηνοτρόφους, ειδικά, των συγκεκριμένων περιοχών, όπως είναι η Ήπειρος.

Το νέο πρόγραμμα σχεδιάζεται με γνώμονα τις βασικές κατευθύνσεις των προτάσεων για την κοινή αγροτική πολιτική, ενώ δίνεται ιδιαίτερο βάρος στις συνέργειες, που θα πρέπει να αναπτυχθούν με τις άλλες στρατηγικές του κοινού στρατηγικού πλαισίου.

Όσον αφορά συνολικά το πρόγραμμα 2007-2013 υπερκαλύφθηκε ο στόχος του κανόνα ενίσχυσης στο τέλος του 2012. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 5,7 δισ. και αποτελείται από δημόσια δαπάνη 4,83 δισ. 3,9 η κοινοτική συμμετοχή, 0,83 δισ. η εθνική συμμετοχή συν 1,2 δισ., που είναι η ίδια συμμετοχή. Σήμερα οι νομικές δεσμεύσεις του προγράμματος φθάνουν το 67% και η απορρόφηση ξεπερνά το 50%, ποσοστό μεγαλύτερο από το μέσο όρο του Ε.Σ.Π.Α..

Με σκοπό την ενίσχυση της ρευστότητας στον αγροτικό τομέα ολοκληρώνονται οι διαδικασίες ενεργοποίησης του ταμείου δανειοδότησης με την επωνυμία «Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας». Πρόκειται για ένα πάγιο αίτημα των αγροτών να δημιουργηθεί ένα ταμείο εγγυοδοσίας, ένα ευέλικτο ταμείο δανειοδότησης για την χορήγηση χαμηλότοκων βραχυπρόθεσμων και μεσο-μακροπρόθεσμων δανείων.

Ο στόχος είναι η ενίσχυση της ρευστότητας που χρειάζονται οι αγρότες, οι οποίοι επενδύουν στα σχέδια βελτίωσης και οι οποίοι αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της λήψης δανείων. Στις 15 Φεβρουαρίου του 2013 υπεγράφη η συμφωνία χρηματοδότησης μεταξύ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Προέδρου του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.ΑΝ).

Το ζήτημα στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο είναι πώς οι τράπεζες θα συμμετάσχουν με όσο το δυνατόν χαμηλότερα επιτόκια και με όσο το δυνατόν

μεγαλύτερα κεφάλαια στη μόχλευση, η οποία θα γίνει, έτσι ώστε, πραγματικά, να κερδίζουν οι αγρότες.

Στόχος είναι να μειωθεί η γραφειοκρατία, να απλοποιηθούν οι διαδικασίες, να δημιουργηθεί το Ταμείο και στη συνέχεια με την ανταπόκριση των τραπεζών να δοθούν χρήματα στην πραγματική οικονομία.

Στο μέτρο των Σχεδίων Βελτίωσης στο Υπουργείο μέχρι τον Αύγουστο του 2012 είχαν κατατεθεί 7.735 επενδυτικά σχέδια και είχαν αξιολογηθεί, περίπου 220.

Αρχικά το Υπουργείο προχώρησε σε αποκέντρωση των διαδικασιών. Δημιουργήθηκαν 16 γνωμοδοτικές επιτροπές στο σύνολο της χώρας και αυξήθηκε ο αριθμός των αξιολογητών κατά 509 άτομα στις αιρετές περιφέρειες. Δόθηκαν οι αξιολογήσεις στις αιρετές περιφέρειες και στις αποκεντρωμένες διοικήσεις γενικών γραμματειών δόθηκαν οι γνωμοδοτικές επιτροπές. Με την αποκέντρωση των διαδικασιών αξιολόγησης και με την επιτάχυνση των διαδικασιών εντός του υπουργείου, αξιολογήθηκαν όλες οι αιτήσεις ενίσχυσης, και έχουν περάσει από γνωμοδοτικές επιτροπές 6.000 σχέδια από τα 7.735. Έχουν εγκριθεί 3.000 σχέδια βελτίωσης. Οι εγκρίσεις αφορούν 392 εκατομμύρια συνολικού Προϋπολογισμού, εκ των οποίων τα 210 εκατομμύρια ευρώ είναι δημόσιας δαπάνης.

Έχουν εγκριθεί 581 αιτήσεις «μικρών» Σχεδίων Βελτίωσης, έως 50.000 ευρώ, τα οποία αφορούν, ουσιαστικά, την κτηνοτροφία, και την αντικατάσταση της χειρονακτικής άμελης με μηχανική. Πρόκειται για 14 εκατ. ευρώ δημόσια δαπάνη, από τα οποία έχουν γίνει πληρωμές 3 εκατομμυρίων ευρώ. Η απόκλιση που παρατηρείται, δείχνει το πρόβλημα της ρευστότητας.

Η εξισωτική αποζημίωση αυξήθηκε από το ποσό των 100 εκατομμυρίων ευρώ σε 160 εκατομμύρια ευρώ, τα οποία δόθηκαν στους αγρότες τη φετινή χρονιά. Διασφαλίστηκαν οι πιστώσεις για την πληρωμή του 2013, δηλαδή το ποσό των 130 εκατομμυρίων ευρώ και, για το σκοπό αυτό, έχει υπογραφεί η κοινή υπουργική απόφαση μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Όσον αφορά τις γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις, τη βιολογική γεωργία και τη βιολογική κτηνοτροφία είναι βασικός στόχος του Υπουργείου η ενίσχυση των συστημάτων ποιότητας. Συστήματα ποιότητας είναι η βιολογική γεωργία και η ολοκληρωμένη διαχείριση καλλιεργειών, έτσι ώστε να παράγονται ποιοτικά αγροτικά προϊόντα

Όσον αφορά το Leader ακολουθήθηκε και υλοποιήθηκε διαδικασία απλοποίησης και μείωσης της γραφειοκρατίας.

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Το ΥΠ.Α.Α.Τ. με την Ειδική Γραμματεία Κοινοτικών Πόρων συμμετέχει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον κανονισμό αγροτικής ανάπτυξης για την προετοιμασία της 5^{ης} προγραμματικής περιόδου, 2014 - 2020, στο πλαίσιο της ομάδας γεωργικών διαρθρώσεων και αγροτικής ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Από τις μέχρι σήμερα διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, οι έξι προτεραιότητες που τίθενται από την Ε.Ε. για την αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020, αποτελούν προτεραιότητες και της Ελλάδας, εστιάζοντας πάντα σε ελληνικές ιδιαιτερότητες. Οι έξι προτεραιότητες για την αγροτική ανάπτυξη μετά το 2013 είναι:

1. Η προώθηση της μεταφοράς γνώσεων και καινοτομίας στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές. Η καινοτομία αποτελεί οριζόντια προτεραιότητα για όλες τις δράσεις του επόμενου προγράμματος. Δηλαδή, όλες οι δράσεις πρέπει να σχεδιαστούν με ένα τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να αποδεικνύεται πώς πραγματικά δημιουργείται καινοτομία για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής αγροτικής οικονομίας.
2. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των διαφόρων τύπων αγροτικών εκμεταλλεύσεων, της αποτελεσματικότητας στη σχέση εισροών – εκροών.
3. Η προώθηση της οργάνωσης αλυσίδας τροφίμων και της διαχείρισής της, στη γεωργία.
4. Η αποκατάσταση, η διατήρηση και η ενίσχυση των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από τη γεωργία.
5. Η προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και η στήριξη της μεταστροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος.
6. Η κοινωνική ένταξη, η μείωση της φτώχειας και οικονομική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

Με βάση τις προτάσεις που έχει καταθέσει η Ε.Ε. σχετικά με την αγροτική ανάπτυξη ξεκίνησε η προετοιμασία για την προγραμματική περίοδο 2014 - 2020. Δημιουργήθηκαν στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης και στο Υπουργείο συστήθηκαν επτά θεματικές ομάδες στρατηγικού σχεδιασμού, οι οποίες πραγματεύονται τα εξής:

Η πρώτη καινοτομία, έρευνα και κατάρτιση, η δεύτερη γεωργία και αγροτοδιατροφικός τομέας, η τρίτη συμπληρωματικότητα φυλώνων ένα και δύο, η τέταρτη γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις και κλιματική αλλαγή, η πέμπτη δασοπονία και κλιματική αλλαγή, η έκτη διαχείριση υδάτων στη γεωργία και η έβδομη Leader και τοπική ανάπτυξη.

Στη διαβούλευση, η οποία έγινε από την ελληνική κυβέρνηση στη διαπραγμάτευση με την Ε.Ε. επιτεύχθηκε η χώρα μας να λάβει το ίδιο ποσό με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 για την Ήπειρο.

Στο πλαίσιο του προγράμματος 2007-2013 έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται συνολικά 900 έργα συνολικού προϋπολογισμού 120 εκατομμυρίων ευρώ. Το ποσοστό της απορρόφησης ειδικά για την Ήπειρο αυτή τη στιγμή έχει φτάσει το 57%, δηλαδή, είναι πάνω από το μέσο όρο της χώρας, πάνω και από το μέσο όρο του Ε.Σ.Π.Α.. Απαιτείται εγρήγορση ώστε να επιτευχθεί η απορρόφηση σε ποσοστό 100% τα επόμενα τρία χρόνια του υπόλοιπου ποσού.

Τα ενταγμένα έργα στο νομό Πρέβεζας έχουν απορρόφηση περίπου 59%, στο νομό Θεσπρωτίας περίπου 44%, στο νομό Ιωαννίνων 54% και στο νομό Άρτας έχουν ξεπεράσει το 70%.

Στο πλαίσιο της τέταρτης προγραμματικής περιόδου υπάρχει το πρόγραμμα των νέων αγροτών. Στο πρόγραμμα νέων αγροτών στην Ήπειρο έχουν εγκριθεί 264 δικαιούχοι συνολικού προϋπολογισμού 4,5 εκατομμυρίων ευρώ. Τα κύρια σημεία του συγκεκριμένου προγράμματος είναι: Έχει καταβληθεί στους δικαιούχους η πρώτη δόση, δηλαδή το 70% και απομένει να δοθεί η δεύτερη και τρίτη δόση η οποία σχετίζεται με τα προγράμματα κατάρτισης, τα οποία γίνονται στους δικαιούχους και βέβαια, με την οριστικοποίηση και της ενιαίας ενίσχυσης του έτους. Τα προγράμματα κατάρτισης είχαν μπει ως προϋπόθεση, έτσι ώστε οι νέοι αγρότες που μπαίνουν στο επάγγελμα, να έχουν και τα εκπαιδευτικά προσόντα στο επάγγελμα.

Τα σχέδια βελτίωσης και πιο συγκεκριμένα τα μικρά σχέδια βελτίωσης, έως 50.000 ευρώ, το πρόγραμμα περιλαμβάνει 32 επενδυτικά σχέδια συνολικής δημόσιας δαπάνης 616.000 ευρώ. Τα 32 αυτά επενδυτικά σχέδια κατανέμονται ως εξής: 16 στο νομό Άρτας και 12 στο νομό Ιωαννίνων.

Όσον αφορά τη νέα προκήρυξη των σχεδίων βελτίωσης, υπάρχουν 127 επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού 10 περίπου εκατομμυρίων ευρώ. Από αυτά έχουν εγκριθεί 82 επενδυτικά σχέδια, 13 είναι προς υπογραφή, στα 26 επόμενα έχει ολοκληρωθεί η γνωμοδότηση και αναμένονται τα πρακτικά των γνωμοδοτικών επιτροπών

και εκκρεμεί η γνωμοδότηση των γνωμοδοτικών επιτροπών για τα υπόλοιπα 6. Η κατανομή αυτών των σχεδίων βελτίωσης, είναι ως εξής: 29 στην Άρτα, 35 στη Θεσπρωτία, 25 στα Ιωάννινα και 35 στο νομό Πρέβεζας.

Στα δασοκομικά προϊόντα έχουν υποβληθεί δέκα προτάσεις από την περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων για την αύξηση της αξίας των δασοκομικών προϊόντων και η διαδικασία της αξιολόγησης είναι σε εξέλιξη. Στη συμμετοχή των γεωργών σε συστήματα ποιότητας υπάρχουν δώδεκα δικαιούχοι από την Ήπειρο, οι περισσότεροι εκ των οποίων είναι στο νομό Άρτας και είναι σε εξέλιξη η διαδικασία πληρωμής. Στην κατηγορία στήριξης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι ενταγμένοι 207 δικαιούχοι με προϋπολογισμό 668.000 ευρώ σε όλη την Ήπειρο.

Στη βιολογική γεωργία τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης έχουν μια ιδιαιτερότητα. Συγκεκριμένα κάποια μέτρα έχουν πολυετείς δεσμεύσεις και υπάρχει κάποια διασύνδεση μεταξύ των προγραμμάτων. Όσον αφορά αυτούς, οι οποίοι βρισκόταν στη βιολογική γεωργία από ανειλημμένες υποχρεώσεις από την προηγούμενη χρονική περίοδο, είναι ενταγμένοι 909 δικαιούχοι και έχουν γίνει πληρωμές 4,8 εκατομμυρίων ευρώ. Αντίστοιχα στην βιολογική κτηνοτροφία είναι ενταγμένοι 149 δικαιούχοι και το ποσό είναι περίπου 3 εκατομμύρια ευρώ. Στο μέτρο της εκτατικοποίησης της κτηνοτροφίας είναι ενταγμένοι 137 δικαιούχοι και το ποσό είναι 2 εκατομμύρια ευρώ. Στη δράση διατήρησης αυτοχθόνων φυλών απειλούμενων αγροτικών ζώων, στην Ήπειρο είναι 54 δικαιούχοι με ποσό περίπου 800.000 ευρώ. Πολύ σημαντική δράση είναι η διατήρηση των γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία. Η δράση αυτή εφαρμόζεται από το 2009 και ο στόχος της είναι η συλλογή και η τήρηση στοιχείων γεωγενετικής των ζώων και η καθιέρωση τέτοιων βιβλίων και μητρώων σε ποσοστό 100%. Στο νομό Ιωαννίνων έχουμε τρεις δικαιούχους, την ένωση μετακινούμενων κτηνοτρόφων Ηπείρου, τον αγελαδοτροφικό συνεταιρισμό Άρτας – Πρέβεζας και τον αγροτικό συνεταιρισμό προβατοτρόφων Φυλής Ριζάτα. Συνολικά οι πληρωμές ξεπερνούν το 1 εκατομμύριο ευρώ.

Για τις ιδιωτικές επενδύσεις του άξονα 3 έχουν ενταχθεί 141 επενδυτικές προτάσεις και έχουν αξιολογηθεί θετικά οι 93. Έχουν σταλεί 60 εγκρίσεις και υπάρχουν αιτήματα πληρωμής, τα οποία έχουν διεκπεραιωθεί από την Ειδική Γραμματεία.

Όσον αφορά τα έργα υλοποιούνται 6 μεγάλα έργα στην Περιφέρεια Ηπείρου και βρίσκονται σε εξέλιξη 30 μικρά έργα, 12 μεταφερόμενα από την προηγούμενη περίοδο και 18 που υλοποιούνται στη νέα προγραμματική περίοδο. Πρόκειται για μικρά αρδευτικά έργα, αναπλάσεις και διάφορα άλλα, τα οποία αιτούνται οι Δήμοι στα πλαίσια προσκλήσεων.

Το πρόγραμμα Αλιείας Ε.Π.Α.Λ. στην Ήπειρο

Για την αλιεία στην Ήπειρο στο πλαίσιο μείωσης της αλιευτικής ικανότητας αναδιάρθρωσης του αλιευτικού στόλου υπάρχει το μέτρο των αποσύρσεων με διάλυση. Σε αυτή την κατηγορία είναι 31 αλιευτικά σκάφη συνολικής δημόσιας δαπάνης πάνω από ένα εκατομμύριο ευρώ και στις 31 αιτήσεις έχουν γίνει και οι πληρωμές. Επιπλέον έχουν υποβληθεί δέκα ακόμη αιτήσεις και εξετάζεται η ένταξή τους στο πλαίσιο της σύνταξης νέων σχεδίων παροπλισμού.

Για τον εκσυγχρονισμό των αλιευτικών σκαφών έχει ξεκινήσει η διαδικασία αξιολόγησης 8 προτάσεων συνολικού κόστους 100.000 περίπου ευρώ με στόχο την τεχνολογική πρόοδο και την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων. Τα μέτρα 2.1 και 2.3 είναι η υδατοκαλλιέργεια, η μεταποίηση και η εμπορία των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Υπάρχουν 14 επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού 6,5 εκατομμυρίων ευρώ και έχει ξεκινήσει η διαδικασία αξιολόγησής τους. Στην αειφόρο ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων υπάρχουν 9 επενδυτικές προτάσεις προϋπολογισμού 10 εκατομμυρίων ευρώ. Συνεπώς υπάρχουν 14 σχέδια στην υδατοκαλλιέργεια και 9 σχέδια στην μεταποίηση.

Όσον αφορά τα μέτρα για την προστασία και την ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας, έχει ενταχθεί και υλοποιείται το έργο της τριετούς επιστημονικής παρακολούθησης του τεχνητού υφάλου στην παράκτια ζώνη Ιονίου Πελάγους, δημόσιας δαπάνης 258.000 ευρώ.

Για τους αλιευτικούς λιμένες και τους τόπους εκφόρτωσης και τα καταφύγια έχουν ξεκινήσει οι εργασίες για τον εκσυγχρονισμό της υποδομής του αλιευτικού καταφύγιου της Κορωνησίας, όπου ελλιμενίζονται μικρά αλιευτικά σκάφη αλιέων της περιοχής του Αμβρακικού, συνολικής δημόσιας δαπάνης 1 εκατ. ευρώ περίπου. Δικαιούχος είναι η Περιφερειακή Ενότητα Άρτας. Η σύμβαση υπογράφηκε το Μάρτιο του 2012.

Για την αειφόρο ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών, υλοποιείται το πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης στις περιοχές των νομών Άρτας, Πρέβεζας και Αιτωλοακαρνανίας με περιοχή παρέμβασης πληθυσμού πάνω από πενήντα χιλιάδες κάτοικοι, συνολικής δημόσιας δαπάνης 4.860.000 ευρώ. Φορέας υλοποίησης του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η Εταιρεία Ανάπτυξης Αμβρακικού (ΕΤ.ΑΝ.ΑΜ.).

Παρατηρήσεις – προβληματισμοί - Προτάσεις

Το πρόγραμμα είναι συγκεντρωτικό. Ο προγραμματισμός ξεκίνησε το 2006 και παρουσιάζει σε πάρα πολλά θέματα θεσμικές καθυστερήσεις, όπως στην επίλυση

θεμάτων, που αφορούν την αξιολόγηση των ιδιωτικών σχεδίων. Επίσης υπάρχει ελλιπής ενημέρωση των δικαιούχων και δυσχέρεια στην παρακολούθηση των δημοσίων έργων.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης να μετατραπεί σε ένα επιτελικό Υπουργείο. Να σχεδιάζει τις κατευθύνσεις των δεκατριών (13) Περιφερειακών προγραμμάτων, τα οποία να υλοποιούνται από τις αιρετές Περιφέρειες. Έτσι μπορεί να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα και να επιτευχθεί η ανάπτυξη που επιδιώκουμε. Είναι λάθος ο σημερινός συγκεντρωτικός σχεδιασμός του προγράμματος «Μπαλτατζής». Δηλαδή ένα ενιαίο πρόγραμμα, το οποίο θα έχει 13 προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης. Εάν χρειάζεται, να υπάρχει και ένα εθνικό πλαίσιο, που θα έχει τα επιμέρους κοινά στοιχεία των περιφερειακών αυτών προγραμμάτων. Αυτή είναι και η θέση και των 13 περιφερειών. Η πρόταση αυτή γίνεται διότι εμφανίζονται τεράστια προβλήματα, στα οποία δυστυχώς δεν δίνονται απαντήσεις από το πρόγραμμα «Μπαλτατζής».

Η φέτα πράγματι είναι ένα τοπικό προϊόν Π.Ο.Π.. Η Ήπειρος έχει και άλλα τοπικά προϊόντα.

Στα σχέδια βελτίωσης λείπει η πληροφόρηση, οι ενδιαφερόμενοι δεν είναι ενήμεροι. Δεν υπάρχει ένας θεσμικός φορέας, στον οποίο να απευθύνονται οι αγρότες – επενδυτές ώστε να ενημερώνονται.

Ένα άλλο θέμα είναι η έκδοση αδειών για τις αυθαίρετες εγκαταστάσεις. Δεν υπάρχει άδεια λειτουργίας σε πολλές κτηνοτροφικές μονάδες. Είχε δοθεί προθεσμία μέχρι τις 30.6.2012 για να εκδοθούν και στο εξής θα έπρεπε να διευθετηθούν με το νόμο περί αυθαιρέτων. Είναι ανάγκη να δοθεί άμεσα το δικαίωμα της εξαίρεσης από την κατεδάφιση. Να συνεχίσει για όσα χρόνια ισχύει ο νόμος αυτός, ο οποίος δίνει τρία χρόνια ακόμη το ελεύθερο στις εγκαταστάσεις που δεν έχουν και να μην επηρεασθούν στη λειτουργία τους, από το νόμο που ψηφίστηκε στις 12.3.2012. Ρητά όλες οι εγκαταστάσεις, είτε οι πρόχειρες είτε οι εγκαταστάσεις θερμοκηπιακού τύπου είτε οι εγκαταστάσεις που είναι με σχέδια (υπάρχει νομοθετική ρύθμιση του 2004) μέχρι 300 τετραγωνικά, να δικαιούνται ρεύμα και να δικαιούνται, τουλάχιστον, να υπάρχει αρμεκτική μηχανή. Στην εποχή που θέλουμε να έχουμε γάλα ποιότητας δεν νοείται ότι μια πρόχειρη εγκατάσταση είτε ο μετακινούμενος κτηνοτρόφος, που έχει χίλια προβλήματα, όταν πάει στα ορεινά να μην έχει αρμεκτική μηχανή. Υπήρχε μια Κ.Υ.Α. που είχε ψηφισθεί παλιά για να βάζουν ρεύμα οι αγρότες, οι κτηνοτρόφοι και οι πτηνοτρόφοι, η Κ.Υ.Α. αυτή έπρεπε να ανανεωθεί αλλά δεν ανανεώθηκε.

Είναι ανάγκη να στηριχτούν οι ντόπιες ράτσες και να μην αλλοιώνονται. Αυτό αποτελεί μεγάλο πλεονέκτημα της κάθε περιοχής. Στην Ήπειρο παράγονται πέστροφες και αλιεία από τη θάλασσα. Οι ιχθυογεννητικοί σταθμοί ανήκουν στο Υπουργείο, πρέπει να μεταφερθούν στις αιρετές Περιφέρειες. Το ίδιο ισχύει και με τους σταθμούς που

ασχολούνται με τις ντόπιες φυλές και με τη γενετική των ζώων και αυτοί θα λειτουργήσουν καλύτερα αν μεταφερθούν στην αρμοδιότητα των αιρετών Περιφερειών.

Στο πρόγραμμα που αφορά την απόσυρση των αλιευτικών σκαφών μια πρόταση είναι να αξιοποιηθούν στα πλαίσια ενός προγράμματος αλιευτικού τουρισμού.

Είναι ενθαρρυντικό ότι υλοποιούνται προγράμματα για τα νεκρά ζώα και είναι ανάγκη να ενισχυθούν. Στην Ήπειρο υπάρχουν κτηνοτροφικές μονάδες, οι οποίες έχουν πάρα πολλά νεκρά ζώα. Είναι αίτημα το συγκεκριμένο πρόγραμμα να υλοποιηθεί και από την Περιφέρεια Ηπείρου.

Ένα πολύ σημαντικό θέμα είναι τα τέλη σφαγής. Θα έπρεπε να είναι ανταποδοτικά στον τομέα της κτηνοτροφίας ή να βοηθάνε στον τομέα της ζωοτροφής.

Ένα ακόμα θέμα είναι τα δικαιώματα για νέους αγρότες, το 2013 αλλάζουν, με συνέπεια, πολλοί, που έχουν ζώα, να μην έχουν δικαιώματα. Επιτέλους, να δοθούν δικαιώματα σε όποιον είναι μέχρι 35 χρόνων και θέλει να κάνει ζωικό κεφάλαιο. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να μειωθεί η ανεργία. Πολλές φορές παρατηρείται το φαινόμενο να έχουν δικαιώματα και να μην έχουν καθόλου ζώα.

Όσον αφορά τα Αρδευτικά είναι λίγα τα δύο έργα που υλοποιούνται σε Άρτα και Θεσπρωτία, σε σχέση με τις ανάγκες της περιοχής. Τα παλιά έργα είναι απαξιωμένα, διότι έχουν ηλεκτροβόρες αντλίες, με συνέπεια να οδηγούν τους αγρότες έξω από την παραγωγή. Αναδασμοί δεν υπάρχουν είτε εκούσιοι είτε ακούσιοι. Ο σχεδιασμός που υπήρχε μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Γεωργικού Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΦΕΟΚΑ) παλιά και σήμερα έχει πάρει άλλη κατεύθυνση, έχει ως συνέπεια όλες αυτές οι εκτάσεις να γίνονται χέρσες και να μην συμφέρουν τους αγρότες για να τις δουλεύουν. Πρόκειται για γη υψηλής παραγωγικότητας.

Επίσης ένα άλλο σημαντικό θέμα, είναι αυτό των Τ.Ο.Ε.Β., Γ.Ο.Ε.Β., οι οποίοι δουλεύουν με προεδρικό διάταγμα του 1958. Ο Καλλικράτης προβλέπει την εποπτεία των Τ.Ο.Ε.Β. να την έχουν οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. και των Γ.Ο.Ε.Β. να την έχει η αιρετή περιφέρεια. Τι σημαίνει εποπτεία με βάση το προεδρικό διάταγμα του 1958 είναι αδιευκρίνιστο. Σημασία έχει, όμως, ότι οι Περιφέρειες δαπανά πολλά χρήματα για τους Τ.Ο.Ε.Β. και τους Γ.Ο.Ε.Β., ειδικότερα δε για τους Γ.Ο.Ε.Β. που έχουν και τα μεγάλα αντλιοστάσια. Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους Γ.Ο.Ε.Β. και Τ.Ο.Ε.Β. είναι ανάγκη να προσαρμοστεί στις σημερινές συνθήκες και να εκσυγχρονιστεί.

Το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (Ο.Σ.Δ.Ε.) το οποίο έχει συνδεθεί μέσω των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών θα μπορούσε, να το πραγματοποιούν οι αιρετές Περιφέρειες δίχως προβλήματα.

Στους συνεταιρισμούς χρειάζεται να δοθεί τέλος στους συνεταιρισμούς σφραγίδα. Πολλοί συνεταιρισμοί είναι τροχοπέδη και αυτό πρέπει να αλλάξει. Να υπάρξει άμεσα

νομοθετική πρωτοβουλία, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες τροποποιήσεις και να αρχίσει άμεσα η εφαρμογή του.

Στην Άρτα υπάρχουν 400 επιχειρήσεις κάθε είδους, συνολικού εμβαδού 1,5 εκατομμυρίου τετραγωνικών μέτρων, εγκαταστάσεις στις οποίες μπορεί να μην υπάρχει πρόσβαση με ασφαλτο και ορισμένες να μην έχουν και ρεύμα. Είναι ανάγκη να δημιουργηθούν υποδομές στην ύπαιθρο ώστε να στραφούν προς τα εκεί οι νέοι.

Στην περιοχή της Άρτας υπάρχουν ελλείψεις σε υποδομές, που αφορούν την άρδευση, την αποστράγγιση και τα αντιπλημμυρικά έργα. Στην επόμενη προγραμματική περίοδο να δοθεί ιδιαίτερη φροντίδα στον προγραμματισμό έργων αυτών των κατηγοριών.

Στο επόμενο, το 5ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, που έχει ως βασική κατεύθυνση την καινοτομία, να δοθεί ώθηση ώστε να βρεθεί η σωστή λύση για τα απόβλητα των τυροκομείων, καθώς και στα διαλογητήρια. Αυτό αποτελεί πραγματική καινοτομία.

Στη χρονική συγκυρία στην οποία βρισκόμαστε, οφείλουμε όλοι μας να είμαστε πρακτικοί και συγκεκριμένοι. Να βλέπουμε πραγματικά αυτό που έχουμε μπροστά μας, να το ολοκληρώνουμε και να προχωράμε στο επόμενο στάδιο. Είναι κοινή διαπίστωση ότι είμαστε σε κρίση, είμαστε σε ειδικές συνθήκες, βιώνουμε καταστάσεις οικονομικές, που δεν έχουν ξαναζήσει οι γενιές μας.

Απομένουν μέχρι να τελειώσει η υφιστάμενη προγραμματική περίοδος 2,5 χρόνια.. Είναι ανάγκη να υπάρξει σχέδιο για τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, το οποίο θα εφαρμοστεί με στοχοχρονοδιαγράμματα σε κάθε κατηγορία του, ούτως ώστε η απορρόφηση του προγράμματος που τώρα είναι στο 50%, να φτάσει στο 90-95-100%. Δεν υπάρχουν χρονικά περιθώρια. Συνεπώς, με μεγαλύτερο ρεαλισμό, με πιο ρηξικέλευθες ενέργειες και προτάσεις να σπάσει η γραφειοκρατία και με ειδικά τοπικά αναπτυξιακά μοντέλα, τα οποία θα προωθηθούν μέσα από το «Μπαλτατζής» και το Ε.Π.Α.Λ. να δοθεί ώθηση στον πρωτογενή τομέα, να δοθεί ώθηση στην αλιεία, τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Είναι ανάγκη να γίνει μια αναδιάταξη των υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, διότι αρκετοί υπάλληλοι δεν έχουν αντικείμενο δουλειάς. Δεν είναι δυνατόν η Αποκεντρωμένη Διοίκηση στην Ήπειρο να έχει 25 - 30 γεωπόνους, οι οποίοι να μην έχουν αντικείμενο εργασίας.

Το Υπουργείο να γίνει επιτελικό, να στηρίξει την τοπική κοινωνία ώστε να γίνει ξανά παραγωγική. Να στοχεύσουμε στη στήριξη της ποιότητας, να αναδείξουμε την ποιότητα και τη διαφορετικότητα των τοπικών προϊόντων μας.

Η νέα προγραμματική περίοδος να στηριχτεί στην αιρετή περιφέρεια. Να υπάρχει το κεντρικό πρόγραμμα που θα είναι κοινό για όλα, αλλά να υπάρχουν προγράμματα ανά περιφέρεια με τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής.

ΣΤ. Ε.Σ.Π.Α. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΛΑΖΑΡΟΣ ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η δεύτερη καλύτερη σε αναπτυξιακές επιδόσεις Περιφέρεια στην Ελλάδα, καθώς εδώ υλοποιούνται περί τα 500 έργα Ε.Σ.Π.Α. σε όλες τις περιφερειακές ενότητες, ύψους περίπου ενός δισεκατομμυρίου ευρώ, με ποσοστό απορροφητικότητας, που ξεπερνά το 52%.

ΑΞΟΝΕΣ

Αναλυτικά τα στοιχεία υλοποίησης ανά άξονα προτεραιότητας έχουν ως εξής:

Πρώτος άξονας: Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας. Περιλαμβάνει παρεμβάσεις, που αφορούν την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων της περιφέρειας, ΠΑΦΕ, Εγνατία Οδός και τις συνδέσεις τους με το Εθνικό και Περιφερειακό Οδικό Δίκτυο, η κατασκευή και αναβάθμιση τμημάτων του Οδικού Δικτύου της Περιφέρειας και την ανάπτυξη και χρήση, εγκατάσταση τεχνολογικών μέσων και εφαρμογών, που προάγουν την οδική ασφάλεια.

Στον άξονα υλοποιούνται σήμερα έργα προϋπολογισμού 576 εκατ. ευρώ. Οι υπογραφείσες συμβάσεις ανέρχονται σε 256 εκατ. ευρώ και οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές σε 100 εκατομμύρια.

Άξονας προτεραιότητας 4: Ψηφιακή σύγκληση και επιχειρηματικότητα. Σε αυτό το πλαίσιο υλοποιούνται δράσεις στους τομείς ενίσχυσης της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, ψηφιακής σύγκλησης και ενέργειας. Σήμερα υλοποιούνται έργα προϋπολογισμού 1,1 δις. ευρώ, οι υπογραφείσες συμβάσεις ανέρχονται σε 931,5 εκατ. ευρώ και οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές σε 595,6 εκατ. ευρώ.

Άξονας προτεραιότητας 7: Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα της ζωής. Οι παρεμβάσεις του άξονα είναι προσανατολισμένες στη στρατηγική της βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ παράλληλα αποσκοπούν στη διασφάλιση χωρικής ισορροπίας μεταξύ ομάδων περιοχών με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Οι παρεμβάσεις αφορούν στην αναβάθμιση, προστασία και ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, την ανάπτυξη περιβαλλοντικών υποδομών, τη διαχείριση και διανομή πόσιμου νερού, την προώθηση βιοποικιλότητας και φυσικής προστασίας, όπου συμπεριλαμβάνονται και οι περιοχές NATURA 2000 και την πρόληψη περιβαλλοντικών κινδύνων. Στο πλαίσιο του προγράμματος είναι, επίσης, ενταγμένο το έργο «ολοκλήρωση Μετρό Θεσσαλονίκης και

σταθμών μετεπιβίβασης» συνολικού προϋπολογισμού 955 εκατ. ευρώ. Σήμερα υλοποιούνται έργα προϋπολογισμού 1,41 δισ. ευρώ, οι υπογραφείσες συμβάσεις ανέρχονται σε 750,9 εκατ. ευρώ και οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές σε 404,8 εκατ. ευρώ.

Οι παρεμβάσεις στον τομέα περιβάλλοντος έχουν σημαντική συνεισφορά στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος. Ήδη, οι δείκτες φυσικής υλοποίησης των ενταγμένων έργων υπερκαλύπτουν όλους τους στόχους που έχουν τεθεί από το πρόγραμμα. Ενδεικτικά έχουν ενταχθεί, όπως προβλεπόταν 4 έργα δημιουργίας Χ.Υ.Τ.Υ., 7 έργα προστασίας από φυσικούς κινδύνους έναντι 5 που προβλέπει το πρόγραμμα και παράλληλα ο εξυπηρετούμενος πληθυσμός από υλοποιηθείσες παρεμβάσεις αναβάθμισης δικτύων ύδρευσης ανέρχεται σε 506 χιλιάδες κατοίκους και ξεπερνά κατά πολύ τον στόχο των 100 χιλιάδων κατοίκων που έχει τεθεί από το πρόγραμμα.

Τομέας Τουρισμού και Πολιτισμού: Υλοποιούνται παρεμβάσεις για την προστασία και ανάδειξη της πολιτικής κληρονομιάς, του μνημειακού αποθέματος και των νεότερων εκφραστικών πολιτιστικών και καλλιτεχνικών μέσων της πλούσιας ελληνικής μας παράδοσης, την ανάπτυξη πολιτιστικών και τουριστικών υποδομών και τη βελτίωση πολιτιστικών και τουριστικών υπηρεσιών. Έχουν ενταχθεί ήδη παρεμβάσεις για την αναβάθμιση 104 πολιτιστικών υποδομών έναντι 85 που προβλέπει το πρόγραμμα.

Τομέας Αστικής και Αγροτικής Αναγέννησης: Υλοποιούνται έργα, που αφορούν ολοκληρωμένες δράσεις αστικής και αγροτικής αναγέννησης, καθώς και έργα βιολογικών καθαρισμών και δικτύων αποχέτευσης σε αγροτικούς οικισμούς που περιλαμβάνουν 27 παρεμβάσεις σε αστικές περιοχές, ύψους 129,6 εκατ. ευρώ και 33 παρεμβάσεις σε αγροτικές ορεινές περιοχές ύψους 84,5 εκατ. ευρώ. Ο ωφελούμενος πληθυσμός από τις ενταγμένες δράσεις αστικής και αγροτικής αναγέννησης ανέρχεται σε 354 χιλιάδες κατοίκους και υπερκαλύπτει τον προγραμματικό στόχο, που είναι 240 χιλιάδες κάτοικοι.

Τομέας Εκπαίδευσης: Υλοποιούνται έργα που αφορούν στην ανάπτυξη υποδομών και την προμήθεια εξοπλισμού για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, ενώ έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη υποδομών ειδικών σχολείων. Στις παρεμβάσεις περιλαμβάνονται προμήθειες εργαστηριακού εξοπλισμού και βασικής έρευνας για όλα τα Ανώτατα Ιδρύματα της περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας. Οι στόχοι του προγράμματος θα υπερκαλυφθούν. Έχουν ήδη ενταχθεί έργα ανέγερσης σχολείων, που αφορούν στην κατασκευή 590 αιθουσών διδασκαλίας έναντι 330 που είναι ο προγραμματικός στόχος, ενώ συνολικά υλοποιούνται 77 έργα εκπαίδευσης έναντι των 52, που αποτελούν προγραμματικό στόχο. Το πλήθος των εξυπηρετούμενων μαθητών ανέρχεται σε 17.044 έναντι 17.600, που είναι ο προγραμματικός στόχος.

Τομέας Υγείας και Πρόνοιας: Υλοποιούνται έργα, που αφορούν στην ανάπτυξη υποδομών υγείας και προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, καθώς και στη δημιουργία δομών στήριξης ειδικών κοινωνικών ομάδων. Η έως τώρα πορεία υλοποίησης, όσον αφορά στους βασικούς δείκτες του προγράμματος, είναι πολύ ικανοποιητική και, ήδη, ο αριθμός μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 25 έναντι των προβλεπόμενων 12 από το πρόγραμμα, και ο αριθμός μονάδων 16 έναντι των 12, που προβλέπονται από το πρόγραμμα.

Ο αριθμός νοσοκομειακών κλινών, που αναβαθμίζονται ή δημιουργούνται, ξεπερνά κατά πολύ το στόχο που ανέρχεται σε 1656, έναντι του προβλεπόμενου 356.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΩΝ:

Στην Ημαθία υλοποιούνται 50 έργα συνολικού ύψους 199 εκατομμυρίων ευρώ, στη Θεσσαλονίκη υλοποιούνται 166 έργα συνολικού ύψους 488 εκατομμυρίων ευρώ, στο Κιλκίς υλοποιούνται έργα ύψους 193 εκατομμυρίων ευρώ με κυρίαρχα αυτά των οδικών αξόνων προϋπολογισμού 57 εκατομμυρίων ευρώ, στην Πέλλα υλοποιούνται 42 έργα συνολικού ύψους 98,5 εκατομμυρίων ευρώ, στην Πιερία υλοποιούνται 40 έργα ύψους 146 εκατομμυρίων ευρώ, στις Σέρρες υλοποιούνται 33 έργα ύψους 63 εκατομμυρίων ευρώ, στη Χαλκιδική υλοποιούνται 68 έργα ύψους 252 εκατομμυρίων ευρώ.

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΣΤΟΧΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Όσον αφορά τους παρόντες στόχους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, αυτοί μπορούν να συμπυκνωθούν σε τρεις βασικούς:

Πρώτον, η επιτάχυνση της υλοποίησης των έργων χωρίς καθυστερήσεις με απόλυτα φυσικά νόμιμες και διαφανείς διαδικασίες. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί ο κίνδυνος των απεντάξεων, ιδιαίτερα των μεγάλων έργων του Ε.Σ.Π.Α. και οι συνεπαγόμενες απώλειες κονδυλίων.

Δεύτερον, η συνολική αύξηση της απορροφητικότητας, που συνεπάγεται τον πολλαπλασιασμό των κεφαλαίων που εισρέουν στην Κεντρική Μακεδονία και μεταφράζεται σε νέες επενδύσεις και νέες θέσεις εργασίας.

Τρίτον, η δυναμική συμμετοχή της περιφέρειας ως φορέα διαχείρισης στα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα, όπως το Πράσινο Ταμείο, «Μπαλτατζής» και άλλα, αλλά και η ένταξη σε άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως τα διασυνοριακά και τα Interect. Προς αυτή την κατεύθυνση υπάρχει διαρκής συνεργασία σε όλα τα στάδια με φορείς της Περιφέρειας όπως τα Επιμελητήρια, τα Πανεπιστήμια και τους Δήμους.

Σε κάθε περίπτωση όμως, χρειάζεται να επισημανθούν ορισμένα σημαντικά ζητήματα προς βελτίωση ενόψει και της καινούργιας διαχειριστικής περιόδου για το καινούργιο Ε.Σ.Π.Α., προκειμένου να αποφευχθούν οι δυσλειτουργίες του παρελθόντος.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

1) Ύπαρξη μεγάλων κενών σε σχολικά συγκροτήματα στη Θεσσαλονίκη, στα μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματά της, αλλά και σε άλλα αστικά συγκροτήματα της Κεντρικής Μακεδονίας. Παρά το γεγονός ότι υπήρξε ωριμότητα και ετοιμότητα από δεκάδες δήμους, δεν υπήρχε δυνατότητα ένταξής τους στο Ε.Σ.Π.Α. λόγω έλλειψης διαθέσιμων πόρων. Το έλλειμμα λοιπόν αυτό, πρέπει να καλυφθεί στην καινούργια περίοδο,

2) Δεν υπήρξαν παρά ελάχιστοι διαθέσιμοι πόροι για τις κοινωνικές υποδομές. Για την κατασκευή κέντρων για τα παιδιά με αναπηρία, για την κατασκευή βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, για την κατασκευή κέντρων ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων, για την κατασκευή πολιτιστικών υποδομών.

3) Μεγάλη υστέρηση στην ένταξη έργων, στις περιβαλλοντικές εγκρίσεις και στις αδειοδοτήσεις στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων. Δεν προχώρησαν ούτε τα εντεταγμένα έργα 100% δημοσίων επενδύσεων στη διαχείριση των απορριμμάτων όπως είναι ο σταθμός μεταφόρτωσης στην Ευκαρπία, ή όπως είναι το πρόγραμμα διαχείρισης στην Ημαθία. Χρειάζονται μεγάλα κονδύλια προς αυτή την κατεύθυνση στο μέλλον. Τα απορρίμματα, για παράδειγμα, της Ημαθίας μεταφέρονται καθημερινά, στη Διαχείριση Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας «Διάδυμα» στην Κοζάνη με επιβάρυνση δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ για τους πολίτες.

4) Προβλήματα με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο θέμα της ωριμότητας των μελετών στον τομέα της διαχείρισης των υγρών αποβλήτων. Δεν υπήρξε γενναιότητα στην ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης, από τεχνική και οικονομική βοήθεια, για να μπορεί η τοπική αυτοδιοίκηση να ωριμάζει έργα και να τα εντάσσει στο Ε.Σ.Π.Α..

5) Αναγκαιότητα ολοκλήρωσης του μεγάλου Οδικού Άξονα Βέροιας – Σκύδρας, ένα έργο, που ταλαιπωρεί πάρα πολλά χρόνια την Ημαθία και την Πέλλα. Ένας δρόμος, με τον οποίο μεταφέρονται τα περισσότερα παραγόμενα νωπά προϊόντα στην Μακεδονία, αλλά και τα προϊόντα, που είναι σε μεταποίηση, καθώς υπάρχουν μεγάλα μεταποιητικά εργοστάσια στην ευρύτερη περιοχή. Είναι ο δρόμος, που ενώνει τους τεράστιους σε σημασία αρχαιολογικούς χώρους της Πέλλας, της Βεργίνας και της Σχολής του Αριστοτέλη στη Νάουσα.

6) Αναγκαιότητα σχεδιασμού και ολοκλήρωσης μίας σύγχρονης οδικής σύνδεσης της Πέλλας με τη Θεσσαλονίκη, που επί του παρόντος γίνεται σε έναν δρόμο καρμανιόλα. Από την περίοδο του 1990 μέχρι το Σεπτέμβριο του 2012, θρηνήσαμε σε αυτόν τον δρόμο 522 νεκρούς, 617 βαριά τραυματισμένους και 3.566 θύματα με ελαφρύτερους τραυματισμούς.

7) Η δημιουργία δημοπρατηρίων αγροτικών προϊόντων στον κόμβο της Κούλουρας στη Βέροια και στη Σκύδρα, στην καρδιά της παραγωγής των αγροτικών προϊόντων της Κεντρικής Μακεδονίας και σε απόσταση αναπνοής από την Εγνατία Οδό. Η δημιουργία ενός τουλάχιστον δημοπρατηρίου θα δώσει τεράστια αναπτυξιακή ώθηση στην ευρύτερη περιοχή. Παρόμοιο ενδιαφέρον υπάρχει και στην περιοχή Πολυκάστρου Κιλκίς, όπου συνδυάζει το εξής : υπάρχει παλιό στρατιωτικό αεροδρόμιο, είναι 500 μέτρα από την Π.Α.Θ.Ε., είναι 500 μέτρα από το σιδηροδρομικό δίκτυο, 50 χιλιόμετρα από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης και 15 χιλιόμετρα από το Τελωνείο των Ευζώνων.

8) Ένα τρίτον ζήτημα, το οποίο θα ήθελα να θέσω, αφορά τη δημιουργία ενός εμπορευματικού αεροδρομίου στην Αλεξάνδρεια. Είναι στην ουσία ένα μεγαλεπήβολο έργο που αφορά όλη την Κεντρική Μακεδονία και την αναπτυξιακή της πορεία, μέσω της ταχύτατης προώθησης των αγροτικών προϊόντων της ευρύτερης περιοχής. Η περιοχή της Αλεξάνδρειας βρίσκεται στο κέντρο του τριγώνου Πέλλα Ημαθία Πιερία, περιοχές, που παράγουν τεράστιες ποσότητες φρούτων και λαχανικών της χώρας. Στο σύγχρονο αεροδρόμιο του Γ' ΕΑΣ το Στρατιωτικό, πρέπει να γίνουν σύγχρονες εγκαταστάσεις και ένα καινούργιο αεροδιάδρομο. Το εμπορευματικό αεροδρόμιο κρίνεται έργο ιδιαίτερης αναπτυξιακής προοπτικής για ολόκληρη την Κεντρική Μακεδονία, αφού θα είναι μέσα στο κέντρο της παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, τα οποία όντας ευπαθή κατά τη μέγιστη πλειοψηφία τους επιβάλλεται να έχουν άμεση πρόσβαση στη μεταφορά προκειμένου σε γρήγορα χρονικά διαστήματα να βρίσκονται από την παραγωγή κατευθείαν στην κατανάλωση στις αγορές της Ανατολικής Ευρώπης. Εάν γίνει το αεροδρόμιο της Αλεξάνδρειας θα μπορεί να δέχεται πτήσεις Cargo. Μία τέτοια προοπτική δεν μπορεί να γίνει στο αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης, γιατί δεν υπάρχει η δυνατότητα περαιτέρω επέκτασής του μέσα στη θάλασσα.

9) Αξιοποίηση των λουτρών του Λουτρακίου. Είναι ένα θέμα πολύ σημαντικό και αυτό που χρειάζεται, είναι ένας δρόμος να συνδέσει το χιονοδρομικό κέντρο Καϊμάκτσαλαν με τα λουτρά. Ολόκληρη η επαρχία Αλμωπίας ουσιαστικά θα μπει στο παιχνίδι της ανάπτυξης με την σύνδεση αυτή. Απαιτείται μόνον 4 χλμ δρόμος.

10) Δημιουργία ενός δικτύου Προαστιακού σιδηροδρόμου, που θα ενώσει τη Θεσσαλονίκη, την Έδεσσα, το Κιλκίς, τη Χαλκιδική, αλλά και τη Νάουσα, τη Βέροια και την Αλεξάνδρεια με τη Θεσσαλονίκη.

11) Ολοκλήρωση της απαλλοτρίωσης στον ενταγμένο δρόμο από Άσυρο προς Δοϊράνη στο Κιλκίς. Έναν οδικό άξονα, που συνδέει δύο τελωνεία με τη Θεσσαλονίκη. Επίσης, έναν οδικό άξονα, που συνδέει δύο βιομηχανικές περιοχές.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

A) Είναι απαραίτητο να αλλάξει ριζικά το διαχειριστικό πλαίσιο του ήδη υπάρχοντος Ε.Σ.Π.Α. στα πλαίσια της υλοποίησης του καινούργιου που έρχεται.

Με δεδομένη την διογκωμένη οικονομική κρίση που αφήνει φανερά τα σημάδια της σε όλους τους τομείς της πολιτικής, κοινωνικής αλλά και πολιτιστικής δραστηριότητας του τόπου μας, είναι επιβαλλόμενο από τις συνθήκες, να λειτουργήσει η κρατική μηχανή, αλλά και η τοπική αυτοδιοίκηση με ακόμα μεγαλύτερη υπευθυνότητα και μεθοδικότητα, για να επιτευχθούν τα μέγιστα δυνατά αποτελέσματα στον δρόμο προς την ανάπτυξη. Το πλαίσιο το οποίο είχε διαμορφωθεί ήταν πολύ γραφειοκρατικό, συγκεντρωτικό και βαρύ.

Άρα:

1) Πρώτον, το καινούργιο διαχειριστικό πλαίσιο, δεν θα πρέπει να έχει σχέση με το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα το οποίο αυτή τη στιγμή είναι εγκατεστημένο στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και μιλάει για 170 πληροφοριακές καρτέλες του σημερινού Ε.Σ.Π.Α., τη στιγμή που οι κοινοτικοί θέλουν μόνο 50. Επομένως, θα πρέπει να υιοθετηθεί η λογική ενός πληροφοριακού συστήματος το οποίο να είναι πολύ απλοποιημένο.

2) Δεύτερον, παρά το γεγονός ότι όλο το πολιτικό σύστημα συγκλίνει στην άποψη ότι τα Υπουργεία πρέπει να είναι επιτελικά, σχεδιαστικά και ελεγκτικά, αυτά υλοποιούν συνεχώς έργα σε όλο το μήκος και πλάτος της περιφέρειας. Τα έργα έχουν δύο επίπεδα αδειοδότησης. Το πρώτο είναι οι περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις και το δεύτερο είναι οι αδειοδοτήσεις που χρειάζεται κάθε μελέτη, προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο. Επειδή όμως οι Υπουργοί εκ των πραγμάτων, έτσι όπως λειτουργεί το σύστημα, δεν μπορούν να ασχοληθούν με τη συνεχή παρακολούθηση και υλοποίηση αυτών των έργων, ένα μεγάλο κομμάτι αδειοδοτήσεων θα πρέπει να πηγάζει από τις διευθύνσεις των αιρετών περιφερειών. Όπου για θέματα Συντάγματος δεν μπορούμε να δώσουμε αυτού του είδους τις αδειοδοτήσεις, που έχουν ανάγκη τα έργα για να προχωρήσουν, δεν είναι ανάγκη κεντρικά να φεύγουν από τα Υπουργεία. Εκεί θα πρέπει να υπάρχει ένας κορμός περιφερειακού Κράτους το οποίο να δίνει αυτού του είδους τις αδειοδοτήσεις.

3) Τρίτον, πρέπει να αλλάξει ριζικά το πλαίσιο των απαλλοτριώσεων για το Ε.Σ.Π.Α. κατά τα πρότυπα ταχύτητας και αποτελεσματικότητας που εφαρμόστηκαν για την υλοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων. Χρειάζεται, πολύ γρήγορα και με σεβασμό

απέναντι στο Σύνταγμα και στη νομοθεσία, να αλλάξει το πλαίσιο για τις απαλλοτριώσεις, επειδή αυτός είναι ο κυρίαρχος λόγος που κολλάνε τα έργα.

4) Τέταρτον, είναι απαραίτητο η Βουλή των Ελλήνων να αλλάξει ριζικά το πλαίσιο νομοθεσίας, που έχει σχέση με τα δασικά ζητήματα. Είναι πέρα από κάθε λογική όλα να βαπτίζονται «δάσος» και «αναδασωτέα» και να λειτουργούμε με παρωχημένες αντιλήψεις και εξουσίες, όπου ο κάθε δασάρχης να είναι υπεράνω οποιουδήποτε Υπουργού ή κρατικού λειτουργού. Μέσα στα πλαίσια της αναθεώρησης του Συντάγματος, θα πρέπει, για στοχευμένες αναπτυξιακές προσπάθειες, να δίνονται οι δυνατότητες επίλυσης προβλημάτων που αφορούν τις επενδύσεις, διότι αυτές κατά κύριο λόγο κολλάνε στα δασικά και στα πολεοδομικά ζητήματα. Πρέπει, λοιπόν, να αλλάξει η νομοθεσία σε συγκεκριμένες τέτοιες κατευθύνσεις και με βασικό κορμό οπωσδήποτε την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά ταυτόχρονα και τη διευκόλυνση, για να έχουμε την επιδιωκόμενη ανάπτυξη.

Β) Ανάπτυξη της Γεωθερμίας που θα δώσει μεγάλες προοπτικές, κυρίως, στον αγροτικό κλάδο και παράλληλη ανάπτυξη της λατομίας.

Επιβάλλεται, ως εκ τούτου, η εξέταση της αλλαγής του θεσμικού πλαισίου τόσο της γεωθερμίας όσο και της λατομίας επειδή τα ισχύοντα πλαίσια είναι ασαφή και δυσλειτουργικά και δεν δίνουν τη δυνατότητα ούτε στις περιφέρειες, αλλά, στην ουσία, ούτε και σε οποιοδήποτε περιφερειακό σύστημα διοίκησης, να δώσει τις οποιεσδήποτε αδειοδοτήσεις.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα νέα δεδομένα που καλείται η Ελληνική Πολιτεία στο σύνολό της να διαχειριστεί εν μέσω της εσωτερικής αλλά και διεθνούς οικονομικής κρίσης, προκειμένου να αφήσει οριστικά στο περιθώριο τις καθυστερήσεις και τα λάθη του παρελθόντος και τα κακώς κείμενα της κρατικής λειτουργίας, επιβάλλουν από όλους τους θεσμικούς φορείς, υπηρεσίες και όργανα να δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους και να χαράσσουν, αλλά και να υλοποιούν με υπευθυνότητα, ρεαλισμό και ταχύτητα όλες τις απαραίτητες τομές με στόχο τη διασφάλιση της αναπτυξιακής προοπτικής της χώρας. Προς αυτή την κατεύθυνση, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οφείλει και θα συμβάλει ουσιαστικά και καιρία στη διαμόρφωση αυτής της νέα δυναμικής, που θα απογειώσει την Ελληνική περιφέρεια.

Z. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΝΤΑΣ

A. Εισαγωγή

Οι μνημονιακές πολιτικές που έχουν ακολουθηθεί τα τελευταία χρόνια μας έχουν φέρει στο σημείο, τα Σχέδια Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ελλάδας, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και το Πρόγραμμα Αλιείας να έχουν απομείνει τα βασικά εργαλεία άσκησης περιφερειακής πολιτικής και διαχείρισης των ευρωπαϊκών πόρων. Είναι λοιπόν αυτονόητη η σημασία της αποτελεσματικής και κοινωνικά ωφέλιμης αξιοποίησής τους.

Το ισχύον Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013 προβλέπει τη διάθεση 24.3 δισ. ευρώ στην Ελλάδα. Το «νέο Ε.Σ.Π.Α.» 2014 – 2020 προβλέπει τη διάθεση 18,4 δισ., δηλ. μείωση των πόρων κατά 24 % σε ένα σκληρό φτώχειας και κοινωνικής ερήμωσης. Και αυτό επειδή κατά την σχεδιάσή του και την κατανομή των κονδυλίων λαμβάνεται υπόψη το Α.Ε.Π. των ετών 2007 – 2009, πριν δηλ. εκδηλωθεί η ελληνική κρίση.

Εδώ τίθενται δύο πολύ σημαντικά ερωτήματα :

Μπορεί μια χώρα, που βρίσκεται υπό δημοσιονομική επιτήρηση, σε εφαρμογή μνημονίων, με κατάρρευση του παραγωγικού της ιστού και με ύφεση για 5η συνεχόμενη χρονιά να βασίζει τον περιφερειακό της σχεδιασμό με απόλυτη προσήλωση στα νεοφιλελεύθερα δόγματα;

Μπορεί να επιβληθεί η ίδια στρατηγική για την περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα με αυτή στις πλεονασματικές χώρες;

Η διαχείριση του νέου χρηματοδοτικού πακέτου για την περίοδο 2014-2020 πρέπει να είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη χάραξη μιας νέας στρατηγικής για την Κοινή Αγροτική Πολιτική της περιόδου αυτής. Κυρίως όμως πρέπει να σταματήσει η στόχευση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης και ο καταμερισμός των διαθέσιμων πόρων με κριτήριο την ικανοποίηση των πελατειακών σχέσεων.

B. Η περιφέρεια της Ηπείρου

Η περιφέρεια της Ηπείρου βασίζει κατά κύριο λόγο την οικονομία της και την παραγωγή της στον αγροτικό τομέα. Οι μέχρι τώρα πολιτικές που έχουν εφαρμοσθεί, έχουν οδηγήσει στη συρρίκνωση του τομέα αυτού, έχοντας καταφέρει να τον κάνουν μη βιώσιμο και συμφέρον για τους παραγωγούς.

Παρατηρείται μείωση του αγροτικού εισοδήματος λόγω και της αύξησης του κόστους παραγωγής και της τιμής των ζωοτροφών ιδιαίτερα. Το αγροτικό εισόδημα στην Ελλάδα παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια κάθετη πτώση. Μειώθηκε έντονα, κατά 7,6%, το 2010 κατά 5,5% το 2011. Για το 2012 επίσημα τελικά στοιχεία ακόμα δεν έχουν δημοσιοποιηθεί, αλλά σύμφωνα με τις προβλέψεις θα υπάρχει επιπλέον μείωση

αγροτικού εισοδήματος τουλάχιστον κατά 2%, χωρίς βέβαια να υπολογίζεται το σύνολο των πραγματικών απωλειών από την επιβολή υψηλής φορολογίας, “εισφορών”, “χαρατσιών” και των άλλων μνημονιακών πολιτικών.

Στη μεταποίηση έχουμε κρίσιμα προβλήματα. Συγκεκριμένα, έχουμε μια επιχείρηση πρότυπο τη «Δωδώνη», η οποία παραδόθηκε, μετά και το ξεπούλημα της Αγροτικής, σε έναν αγνώστων στοιχείων και προθέσεων επενδυτικό όμιλο. Ως αποτέλεσμα, οι καθυστερήσεις στις πληρωμές των παραγωγών – κτηνοτρόφων έχουν γίνει μόνιμο φαινόμενο. Επίσης, έχουμε τον μεν Πτηνοτροφικό Συνεταιρισμό της Άρτας, ο οποίος μπήκε στο πτωχευτικό άρθρο, τη δε «Πίνδο», που ήταν μια πολύ κρίσιμη επιχείρηση για την περιοχή, να παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα ρευστότητας.

Στην περιφέρεια της Ηπείρου, στο πλαίσιο του προγράμματος 2007-2013, έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται συνολικά 900 έργα συνολικού προϋπολογισμού 120 εκατομμυρίων ευρώ. Το ποσοστό της απορρόφησης ειδικά για την Ήπειρο αυτή τη στιγμή έχει φτάσει το 57%. Σε αυτό τον κύκλο ευρωπαϊκής χρηματοδότησης όμως η περιβόητη «απορροφητικότητα» και όχι η παραγωγική διάρθρωση της χώρας και η κοινωνική αναγκαιότητα των έργων, ήταν το κύριο μέλημα της διαχείρισης.

Γ. Περιγραφή Προβλημάτων

Πρέπει να παρθούν συγκεκριμένα και απτά μέτρα. Ο αγροτικός τομέας, δεν είναι τομέας όπου αναπτύσσοντας γενικώς την επιχειρηματικότητα θα δώσουμε λύση. Ο μεγάλος στρατηγικός στόχος θα πρέπει να είναι η εξασφάλιση της ποιότητας και η βοήθεια προς τους μικρούς παραγωγούς μέσα από νέου τύπου συνεταιρισμούς, για να μπορέσουμε να ανατάξουμε την παραγωγική βάση της περιοχής.

Ο νέος προγραμματισμός για το 2014 – 2020, ενώ απλουστεύεται κανονιστικά, κινείται με απόλυτη προσήλωση στα νεοφιλελεύθερα δόγματα και την περαιτέρω απορρύθμιση της αγοράς αγροτικών προϊόντων.

Γίνεται αντιληπτό από τα παραπάνω πως ένα τόσο σημαντικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την ανάπτυξη των Περιφερειών θα είναι ελλιπές χωρίς τη συνοδεία ενός στρατηγικού σχεδίου, που θα διασφαλίζει τη μέγιστη δυνατή απορρόφηση πόρων, αλλά και τη βέλτιστη αξιοποίησή τους.

Αντί γι αυτό, όμως, έγιναν προσπάθειες να προωθηθούν σχέδια δημιουργίας Ε.Ο.Ζ. στην περιοχή του Πωγωνίου στο νομό Ιωαννίνων την ίδια στιγμή, που τα κίνητρα για τους νέους αγρότες και παραγωγούς είναι ανύπαρκτα, οδηγώντας σε δραματική μείωση του αριθμού των ανθρώπων που ασχολούνται με τη γεωργία, την κτηνοτροφία αλλά και τους υπόλοιπους τομείς.

Ταυτόχρονα, το νέο οργανόγραμμα του ΥΠ.Α.Α.Τ. υποβαθμίζει τις υπηρεσίες του στην Ήπειρο και αποδυναμώνει τις δομές που μπορούν να υποστηρίξουν ουσιαστικά την πρωτογενή παραγωγή, για να αξιοποιηθούν προς όφελος των παραγωγών.

Δ. Προτάσεις για βελτίωση

Προτείνουμε στο πλαίσιο του νέου Ε.Σ.Π.Α. να συσταθεί Διεύθυνση Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης σε κάθε περιφέρεια, ως αναγνώριση του τεράστιου προβλήματος του κοινωνικού αποκλεισμού, της ανεργίας και της φτώχειας, που θα σχεδιάσει και θα προτείνει το περιφερειακό σχέδιο για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Πρότασή μας, επίσης, είναι να διευρυνθεί το όριο ηλικίας (40 ετών), έτσι ώστε να καλύψει και ένα μεγάλο μέρος των ανέργων που επιθυμούν την επιστροφή τους στην γεωργία.

Είναι αναγκαίο, όχι μόνο να διεκδικηθούν νέοι πόροι αλλά, ΚΥΡΙΩΣ, να σπάσει η κατεστημένη μορφή διαχείρισης από τις δυνάμεις εκείνες, που πρωταγωνίστησαν στα φαινόμενα διαπλοκής τις προηγούμενες δεκαετίες και να διαμορφωθεί ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο δημοκρατικού ελέγχου και συμμετοχής στον προγραμματισμό και τον απολογισμό.

Στα πλαίσια της βελτίωσης της απορροφητικότητας υποστηρίζουμε τις προτάσεις των εισηγήσεων των συναδέλφων βουλευτών του ΣΥ.ΡΙΖ.Α./Ε.Κ.Μ..

IV. Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία, και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 19 Ιουλίου 2013

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΜΠΑΖΙΩΤΗΣ

Ο Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ

Ο Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΪΚΑΛΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΛΕΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΡΓΥΡΗΣ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ

ΛΑΖΑΡΟΣ ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΝΤΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΚΟΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΑΜΟΪΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΥΡΜΑΛΕΝΙΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ

ΤΣΑΜΠΙΚΑ (ΜΙΚΑ) ΙΑΤΡΙΔΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ

ΘΩΜΑΣ ΨΥΡΡΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ